

NUORTEN AIKUISTEN LEIRITOIMINNAN KEHITTÄMINEN MÄNTSÄLÄN SEURAKUNNASSA

Susanna Koivula
Opinnäytetyö, syksy 2013
Diakonia-ammattikorkeakoulu,
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon
nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Susanna Koivula. Nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittäminen. Mäntsälän seurakunnassa. Diak, Järvenpää, syksy 2013, 54 s., 2 liitettä. Diakonia-ammatti-korkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli nuorten aikuisten leiritoiminnan aloittaminen ja kehittäminen Mäntsälän seurakunnassa. Leiritoiminnan kautta pyrittiin vahvistamaan nuorten aikuisten kristillistä identiteettiä ja yhteyttä Mäntsälän seurakuntaan. Leirillä rohkaistiin nuoria aikuisia osallistumaan, suunnittelemaan ja toteuttamaan nuorten aikuisten toimintaa.

Teoriaosuudessa tarkastellaan nuorten aikuisten elämänvaihetta ja uskonnollisuutta ja leiritoimintaa. Teoriaosuudessa käsitellään myös toiminnan kehittämistä ja kristillisen kasvatuksen toimintaperiaatteita.

Nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittäminen alkoi syksyllä 2012. Leirin ohjelman ja aikataulun suunnitteleminen aloitettiin 2013 helmikuussa. Keväälle 2013 suunniteltu leiri siirtyi vähäisen osallistujamäärän takia syksylle 2013. Nuorten aikuisten syysleirille osallistui yhdeksäntoista leiriläistä, joista kahdeksan oli aikuisia ja yksitoista lapsia.

Suurin haaste leiritoiminnan järjestämisessä oli nuorten aikuisten erilaisten elämäntilanteiden ja tarpeiden huomioiminen leiriohjelmassa. Nuorten aikuisten leirille osallistui perheettömiä ja perheellisiä nuoria aikuisia. Aikuisille ja lapsille oli pääsääntöisesti erillistä ohjelmaa, mutta myös muutamia koko leiriryhmän yhteisiä ohjelma numeroita. Leirin toteutusta arvioitiin leiriläisiltä kerätyn kirjallisen palautteen ja ohjaajien huomioiden pohjalta. Leiriläiset ja ohjaajat pitivät leiriä onnistuneena. Leiriohjelma soveltui erilaisille ja eri elämäntilanteissa oleville nuorille aikuisille ja se koettiin yleisesti mielekkääksi ja leirin aikataulutuspäätös sopivaksi. Nuorille aikuisille kehitetty leiri osoittautui varsin toimivaksi.

Mäntsälän seurakunnassa jatketaan nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittämistä. Vapaaehtoiset nuoret aikuiset järjestävät päiväleirin keväällä ja viikonloppuleirin syksyllä 2014.

Asiasanat: Nuori aikuinen, leiritoiminta, kristillinen kasvatusta, Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Mäntsälän seurakunta

ABSTRACT

Koivula, Susanna. Developing camp-activity for Mäntsälä parish. 54 p., 2 appendices. Language: Finnish. Järvenpää. Autumn 2013. Diaconia University of Applied Sciences. Degree. Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The bachelor's thesis is a development project. The aim of the project was to create young adults' camp activities for Mäntsälä parish. The main aim was to organize camp that could strengthen young adults' connection to Mäntsälä parish and their Christian identity. Young adults were also encouraged to participate and work as volunteers in young adults' activity in Mäntsälä parish.

The theoretical frame of the thesis was based on a theory of the young adult's phase of life and religiosity, the dimensions of camp activity and the elements of Christian education. The theory part was concerned with the question how to improve activity.

The developing process started in the autumn of 2012. Planning the program of the camp and schedule began in February 2013. Young adults' camp was held in September 2013 and there were nineteen campers. Eight adults and eleven children.

The greatest challenge was to find ways to consider young adults' different needs and life situations in the camp program. There were young adults who had their children with them and young adults who did not have children. Young adults and children had a separate program most of the time, but there was also activity for the whole camp group.

The success of the camp was assessed and was based on the campers' written feedback and camp leaders' observations. As a result of the feedback, the campers liked the program and schedule. Campers and camp leaders agreed that the camp was well organized and the program was suitable for all young adults. The camp was quite functional and well received by the young adults. The Developing process of the young adults' camp activities will be continued in Mäntsälä parish until the year of 2014.

Key words: Young adult, camp activity, Christian education, the Evangelical Lutheran Church, Mäntsälä parish.

SISÄLTÖ

1 LEIRITOIMINNAN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT	4
2 NUORI AIKUINEN	6
2.1 Nuori aikuinen kehityspsykologian näkökulmasta	6
2.2 Ajattelumallien muuttuminen, seksuaalisuus ja sukupuoli	9
2.3 Nuoret aikuiset kirkossa ja Mäntsälän seurakunnassa	10
2.4 Aiempia hankkeita ja tutkimuksia	13
2.5 Nuoret aikuiset ja vapaaehtoistyö	14
3 LEIRITOIMINTA	15
3.1 Leiritoiminnan mahdollisuudet	16
3.2 Erilaiset leirit ja leirin arvot	17
3.3 Ryhmä ja ryhmäytyminen	19
4 KRISTILLINEN KASVATUS	19
4.1 Kristillisen kasvatuksen sisältö ja pedagogiikka	21
4.2 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet	22
4.3 Kirkon kasvatustyö	23
5 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	24
5.1 Toimintatutkimuksen luonne	25
5.2 Toimintatutkimusprosessi	26
5.3 Toimintatutkijan rooli	27
6 LEIRIN SUUNNITTELU	28
6.1 Työnjako ja suunnittelun lähtökohdat	30
6.2 Leirimaksu ja leirikeskukseen varaus	31
6.3 Kevätleirin suunnittelu	32
6.4 Kevätleirin peruuntuminen ja syysleirin suunnittelu	33
7 TOTEUTUNUT LEIRI	34
7.1 Ensimmäinen leiripäivä	36
7.2 Toinen leiripäivä	39
7.3 Kolmas leiripäivä	42
8 LEIRIN ARVIOINTI	43
8.1 Leirin ajankohta ja leiriohjelman aikataulutus	44
8.2 Leirin ohjelma ja ilmapiiri	45
8.3 Lastenhoito	46
8.4 Ohjaajien toiminta ja vapaa sana	47
8.5 Kokemukset leirinpuiteista ja leirin kohderyhmän rajauksesta	48
8.6 Leirin arvosana ja muu palaute	49
8.7 Leiritoiminnan tulevaisuus	49
9 POHDINTA	51
LÄHTEET	54
LIITTEET	59
LIITE 1 Leirin ohjelma	59
LIITE 2 Palautekyselylomake	61

1 LEIRITOIMINNAN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

Nuorten aikuisten kirkosta eroamiset ovat koko kirkon haaste ja opinnäytetyöni tarttuu tähän haasteeseen paikallisseurakunnan tasolla, pyrkien vahvistamaan nuorten aikuisten osallisuutta kirkosta ja kristillisestä uskosta, leiritoiminnan kautta. Nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittäminen tähtää siihen, että nuoret aikuiset voisivat kokea kirkon ja Jeesuksen omikseen ja pysyä kirkon jäsenenä nyt ja tulevaisuudessa.

Opinnäytetyöni päätavoitteena oli nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittäminen ja aloittaminen Mäntsälän seurakunnassa. Leirin suunnittelemisen, toteuttamisen ja sen toteutuksen arviointi antavat tietoa siitä, millaisia leirejä jatkossa tulisi järjestää. Ensimmäisen leirin ohjelmarunko ja leirin arviointi tukevat seuraavien leirien järjestämistä.

Opinnäytetyöni kohderyhmänä olivat 18–40-vuotiaat nuoret aikuiset. Leirille sai osallistua myös nuorten aikuisten lapset. Nuoret aikuiset ovat kohderyhmänä haastava, koska siihen kuuluvat niin sinkut, parit, perheet, opiskelijat kuin työssä kävijätkin. Tavoitteena oli järjestää leiri, joka tarjoaisi jokaiselle osallistujalle jotakin.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli täydentää nuorten aikuisten toimintaa kehittämällä leiritoimintaa Mäntsälän seurakunnassa. Mäntsälän seurakunnassa on järjestetty nuorille aikuisille suunnattua toimintaa syksystä 2011 lähtien. Nuorten aikuisten iltoja järjestettiin aluksi kerran kuussa ja nykyään kolme kertaa kuussa. Nuorten aikuisten illoissa kävijät ovat iältään noin 20–35-vuotiaita ja illoissa osallistujia on noin 5–15 henkilöä. Keskimäärin illoissa on 10 henkeä. Vapaaehtoiset nuoret aikuiset järjestävät nuorten aikuisten toimintaa, jota kutsutaan Mäntsälässä Narikka-toiminnaksi. Narikka-toiminta on osa Mäntsälän seurakunnan aikuistyötä, mutta siitä vastaa vapaaehtoinen nuori aikuinen.

2 NUORI AIKUINEN

Kirkon näkökulmasta nuoreksi aikuiseksi luetaan ne henkilöt, joita seurakuntien nuorisotyö ei enää tavoita. Nuorten aikuisen elämäntilanne vaihtelee asettumattomuudesta ja oman identiteetin muodostamisen vaiheesta aina pienten lasten vanhempina olemiseen, joten ikäryhmänä nuoret aikuiset eivät ole homogeeninen ryhmä. Nuori aikuisuus voidaan iän sijasta nähdä myös elämäntilanteena tai maailmankuvana. Nuoriin aikuisiin lasketaan noin 18–29-vuotiaat henkilöt (Kirkkohallitus i.a.). Mäntsälän seurakunta määrittelee ikähaarukan laajemmin, kutsuamalla nuorten aikuisten toimintaan 18–40-vuotiaita henkilöitä (Mäntsälän seurakunta i.a.). Nuorisolaissa nuoriksi määritellään alle 29-vuotiaat henkilöt (Finlex, 2013). Kehityopsykologiassa nuori aikuinen asettuu aikuisuuden ensimmäiseen vaiheeseen, jota kutsutaan varhaisaikuisuudeksi, joka alkaa 20-vuotiaana ja kestää 40 ikävuoteen saakka (Nurmiranta, Leppämäki, Horppu 2009, 92).

Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon kuuluu 77,2 % suomalaisista eli kirkolla on jäseniä yli 4 miljoonaa. Kirkon jäseneksi liitytään kasteen kautta, jolloin henkilöstä tulee paikallisseurakunnan jäsen. (Suomen evankelisluterilainen kirkko, i.a.) Kirkon on olemukseltaan yhteisö, mutta ei mikä tahansa yhteisö, vaan se on pyhien yhteisö. Kirkko muodostuu jäsenistään, mutta se ei olisi kirkko ilman Kristusta, joka on kirkon pää. (Helenius, 2005, 341–342.) Mäntsälän kunnassa asui 20 478 henkilöä vuonna 2012 (Mäntsälä i.a.). Mäntsäläläisistä 16 300 kuuluu Mäntsälän seurakuntaan (Mäntsälän seurakunta. i.a.).

2.1 Nuori aikuinen kehityopsykologian näkökulmasta

Eeva Liisa Kronqvist ja Minna-Leena Pulkkinen näkevät aikuisuuden laajana jaksona ihmisen elämässä, joka voidaan jakaa kolmeen osaan. 20–40-vuotiaat elävät varhaisaikuisuutta, 40–60-vuotiaat keskiaikuisuutta ja yli 60-vuotiaat elävät myöhäsaikuisuuden ja ikääntymisen vaihetta. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 196.)

Aikuisuus on moniulotteinen ilmiö, jota tarkastellaan niin yhteiskunnallisena, psyykkisenä kuin fyysisenä ilmiönä. Yhteiskunnallisesta näkökulmasta täysi-ikäisyys alkaa 18-vuotiaana, jolloin ihmisen oikeudet ja velvollisuudet lisääntyvät. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 196.) Täysi-ikäisenä saa oikeuden äänestää ja halutessaan solmia avioliiton. Fyysiseen aikuisuuteen liittyy muun muassa kasvun ja sukukypsyuden saavuttaminen. Psyykkisen aikuisuuden tuntomerkkeinä ovat ihmisen kehittyminen ajattelun, tunteiden ja ihmissuhteiden alueella sekä omasta ja perheensä terveydestä huolehtiminen. Viimeisiin vuosikymmeniin verrattuna aikuisuuteen siirrytään nykyään myöhemmin, nuoruuden pitkittyessä. Itsenäisen elämän aloittaminen ja perheen perustaminen ovat siirtyneet eteenpäin, osittain pitkäkestoisten koulutusten vuoksi. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 196.)

Kehityspsykologiassa usein puhutaan varhaisaikuisuutta elävästä aikuisesta eikä nuoresta aikuisesta. Varhaisaikuisiksi lasketaan 20–40-vuotiaat, jonka ikäisiksi nuoret aikuiset tavallisesti kuvataan. Varhaisaikuisuudessa kehityshaasteet sijaitsevat intimiteetin ja läheisyyden alueella, johon liittyy myös toimivan parisuhteen luominen. Epäonnistuminen läheisten ihmissuhteiden luomisessa johtaa joidenkin kohdalla eristäytymiseen. Aikuisten suurena haasteena on työelämän ja parisuhteen tarpeiden täyttäminen. Erik Eriksonin mukaan aikuisen kehityshaasteena on myös pyrkiä huolehtimaan lähimmäisistään ja rakastamaan heitä syvemmin. (Kronqvist & Peltonen, 2007, 206.)

Erikson painottaa, että aikuisen luopuessa nuorille ominaisesta minäkeskeisyydestä, hän pystyy kehittymään ihmissuhteissa, niin ystävyys kuin rakkaussuhteisakin. (Nurmiranta ym. 2009, 96). Nuorten aikuisten leiri tarjosi hedelmälliset puitteet ystäväystymiseen. Leirillä oli myös vapaa-aikaa, jolloin tarjoutui mahdollisuus oma-aloitteisesti keskustella vaikkapa perheestä tai opiskeluista saman ikäisten ihmisten kanssa.

Elämänkaaripsykologian näkökulmasta 20–40-vuotiaat elävät jäsentymisen vaihetta, jonka kehitystehtäviä ovat elämänkumppanin valinta, avioliitossa elämisen opetteleminen, työn teon aloittaminen ja perheen perustaminen. Muita kehitystehtäviä ovat lasten kasvattaminen, kodin hoitaminen, yhteisöllisen vastuun ottaminen ja itselle mieluisiin sosiaalisiin ryhmiin kuuluminen. (Dunderfelt 1998, 105.)

Jorma Kuusinen nostaa esille Robert. J. Havighurstin näkemyksen, jossa nuoret aikuiset määritellään 23–35-vuotiaiksi. Heidän kehitystehtäviksi esitetään irrottautuminen vanhemmista emotionaalisesti, valmistautuminen avio- tai avoliittoa, ammatinvalinta, ammattiin valmistuminen ja henkilökohtaisen moraalin ja etiikan muodostuminen. (Kuusinen 1995, 313–314.)

Varhaisaikuisuutta elävien 20–40-vuotiaiden aikuisten kehityshaasteita ovat irrottautuminen omista vanhemmista, omasta kehosta huolehtimisen, tietoisuuden lisääntyminen aikarajoituksista sekä omasta elämänsä historiasta, seksuaalisen kokemuksen liittämisen omaan identiteettiin, itsenäisen elämän toteuttamista ja läheisten ihmissuhteiden luominen. Muita kehityshaasteita ovat päätöksenteko lasten hankkimisesta, hyvän suhteen luominen lapsiin ja aikuissuhteen aloittaminen omien vanhempien kanssa ja oman talouden hallinta. Työelämän haasteita ovat omien taitojen kehittäminen sekä työn ja uran löytäminen. Aikuisen täytyy myös päästä sisälle yhteisöön ja tunnistaa oma sosiaalinen rooli. Varhaisaikuisuudessa etsitään henkisiä ja eettisiä arvoja, jotka myös pyritään vakiinnuttamaan. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 217.)

Vanhemmuus on merkittävä aikuisuuden kehitystehtävä, joka saa erilaisia sisältöjä lapsen kasvaessa. Suomessa naiset tulevat vanhemmiksi keskimääräisesti 29 vuoden iässä ja miehet 31 vuoden iässä. (Nurmiranta ym. 2009, 103.) Monet 25–30-vuotiaat pohtivat elämäänsä ja jo tehtyjä ratkaisuja ja miettivät, mitä tulevaisuudelta haluavat. Kolmenkymppin kriisistä puhuttaessa tarkoitetaan kolmenkymmenen ikävuoden siirtymävaiheesta, jolloin nuoruus on jäänyt taakse ja toiset ihmiset vaativat nuorelta aikuiselta enemmän kuin aikaisemmin. (Nurmiranta ym. 2009, 92–93.)

Naisilla siirtymävaiheita on miehiä enemmän, mutta molemmilla ne voivat sisältää voimakkaitakin kriisejä. Naisten kriiseihin liittyy itsevarmuuden lisääntymistä, itsenäistymistä ja miehillä seesteisyyden lisäksi kasvaa vastuunottaminen perheestä ja työstä. (Nurmiranta ym. 2009, 98.)

Kalliossa asuvia nuoria aikuisia tutkittaessa tuli ilmi, että heistä jopa 98 % olivat perheettömiä. Tästä huolimatta nuoret aikuiset arvostavat perhettä, vaikka useat heistä siirtävät lasten hankkimista opiskelu- tai työtilanteen tähden. (Mikkola, 2006, 28–30.) Mäntsälän seurakunnan toimintaan aktiivisesti osallistuvista nuorista aikuisista valtaosa on perheellisiä.

2.2 Ajattelumallien muuttuminen, seksuaalisuus ja sukupuoli

William Perry esittää, että nuoren aikuisen varttuessa hänen ajattelumallinsa muuttuvat dualistisesta mustavalkoisuudesta relativistiseen ajatteluun, jossa täydellisen totuuden ajatuksesta on luovuttu. Deirdre Kramer puolestaan jaottelee ajattelumallit absoluuttiseen, relativistiseen ja dialektiseen ajatteluun. Absoluuttisessa ajattelussa korostuu asioiden luokittelu väärään ja oikeaan, kun taas relativistisessa ajattelussa tiedon koetaan olevan jatkuvassa muutoksessa. Dialektisessa ajattelussa tietoa tarkastellaan vertaamalla sitä menneisyyteen ja laajoihin kokonaisuuksiin, joskin sen piirissä hyväksytään tiedon mahdollinen muuttuminen. (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 198–199.)

Nuoren aikuisten relativistinen ajattelutapa muuttuessa voi vaikuttaa siihen, etteivät nuoret aikuiset aina automaattisesti omaksu kirkon ja Raamatun opetuksia sellaisinaan. Näin ollen leirillä annetaan tilaa nuorten aikuisten kysymyksille, pohdinnalle ja yhteiselle keskustelulle. Itselleni on kuitenkin tärkeää, että kysymyksiin etsitään vastauksia lähtökohtaisesti Raamatusta, jottei jäädä vain ihmisten mielipiteiden tai kokemusten varaan. Kirkon opin ylimpänä auktoriteettina pidetään yhä virallisesti Raamattua. Kaikkia opetuksia tulee arvioida Raamatulla, joka on kristittyjen pyhä kirja ja, joka ilmoittaa ihmisille Jumalan tahdon (Suomen evankelisluterilainen kirkko, i.a.). Kirkon on annettava vastauksia nuorten aikuisten kysymyksiin, koskettavatpa ne uskoa, moraalia tai elämää ylipäätänsä. Leirin ohjaajana halusin ohjata ryhmää sellaiseen keskustelukulttuuriin, jossa on tilaa etsiä ja kasvaa kristittyinä, avoimen Raamatun äärellä.

Ihmisen sukupuoli-identiteetti eli käsitys sukupuolisuudesta rakentuu elämän aikana. Sukupuolisuus ja seksuaalisuus ovat kiinteä osa ihmisen identiteettiä. Mienäkäsitys, ammatin valinta, harrastukset, elämänkumppani ja ystävyysuhteet rakentuvat sukupuolen mukaisesti. (Kronqvist & Peltonen 2007, 212–213.)

Suurin osa ihmisistä määrittelee sukupuoli-identiteettinsä biologisen sukupuolensa mukaisesti ja kokevat itsensä naiseksi tai mieheksi. Sukupuoli-identiteetti näkyy esimerkiksi ihmisen eleissä ja pukeutumisessa. Pieni osa ihmisistä ei koe omaa biologista sukupuoltaan omaksi sukupuoli-identiteetikseen, jolloin puhutaan transsukupuolisuudesta tai transseksuaalisuudesta. Sukupuolisuuteen liittyy seksuaalisuus ja seksuaalinen suuntautuminen, joka jakautuu heteroseksuaalisuuteen, homoseksuaalisuuteen tai biseksuaalisuuteen. Omana itsenä eläminen ja yhteisöön liittyminen ja itsensä toteuttaminen ovat ihmisen hyvinvoinnille tärkeitä asioita. (Kronqvist & Peltonen 2007, 21–213.)

2.3 Nuoret aikuiset kirkossa ja Mäntsälän seurakunnassa

Suurin osa nuorista aikuisista kuuluu yhä kirkkoon, vaikka heidän uskonnollisuutensa on vanhempiin sukupolviin verrattuna ei-dogmaattisempaa ja monimuotoisempaa, joka tuo kirkolle myös omat haasteensa. Perusluterilaiset nuoret aikuiset eivät pidä opillisia asioita erityisen tärkeinä, vaan usko on elämäntapa. Nuorten aikuisten uskonnollisuus on samankaltaista kuin muu suomalainen uskonnollisuus, johon ei kuulu aktiivista Raamatun lukemista, mutta jonkin verran rukoilemista. Nuorten aikuisten uskonnollisuudessa korostuu uskon henkilökohtaisuus ja vähäinen halua jakaa sitä toisten ihmisten kanssa. (Hyvönen 2006, 84,91.)

Suomessa nuoret aikuiset ovat muita ikäryhmiä vähemmän uskonnollisia. Heidän yksityinen uskonnon harjoitus ja uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistuminen on vähäisempää muihin ikäryhmiin verrattuna ja tämä korostuu pääkaupunkiseudulla asuvien nuorten aikuisten kohdalla. (Niemelä 2006, 43.)

Nuoret aikuiset osallistuvat muita ikäryhmiä vähemmän myös vapaaehtoistyöhön, mutta jopa 58 % heistä osallistuisi pyydettyä vapaaehtoistoimintaan. Vapaaehtoistyöhön osallistuvat nuoret aikuiset käyttävät siihen enemmän aikaa kuin muihin ikäryhmiin kuuluvat, vapaaehtoistyötä tekevät. (Yeung & Grönlund 2005, 171.)

Herätyskristilliset luterilaiset nuoret aikuiset sen sijaan kokevat seurakuntayhteyden tärkeäksi kristityn elämässä ja he sitoutuvat hengellisiin yhteisöihin. He ovat aktiivisia hengellisen elämän harjoittamisessa yksityisesti sekä yhteisöllisesti. Herätyskristilliset nuoret aikuiset kritisoivat kirkkoa, vaikka haluavatkin usein pysyä sen jäsenenä. Kirkko ei aina vastaa heidän hengellisiä tarpeita, koska kirkon opetukset näyttävät toisinaan etääntyneen kauas Raamatusta. Kirkko ei aina vastaa heidän hengellisiä tarpeita, koska kirkon opetukset näyttävät toisinaan etääntyneen kauas Raamatusta. (Hyvönen 2006, 97–98.)

Nuorilla aikuisilla on erilaisia odotuksia kirkolta eivätkä he muodosta yhtenäistä ryhmää. Seurakunnan työntekijät kokevat nykyisten toimintatapojen tavoittavan heikosti nuoria aikuisia tai täyttävän kohderyhmänsä odotuksia. (Majamäki 2006, 351.) Nuoret aikuiset kokevat kirkkoon kuulumisen tänä päivänä eri tavalla kuin aiemmin. He käyttävät uskonnollisia palveluita ja saattavat tuoda lapsensa kristilliseen toimintaan, mutta itse he voivat jäädä sen ulkopuolelle. Nuorilla aikuisilla on väljiä suhteita moniin ihmisiin ja yhdistyksiin. 20–30-vuoden ikäiset aikuiset eivät usein liity kirkkoon tai sosiaaliseen yhteisöön, vaan he siirtyvät paikasta toiseen ja ovat yhteydessä toisiin ihmisiin verkon, ei instituutioiden kautta. Kirkon tulisi tarjota myös sellaista jäsenyyttä ja osallisuutta, joka ei vaadi nuorilta aikuisilta pitkän aikavälin sitoutumista. (Frykholm (suom.) 2011, 20–23.)

Yhteisöllisyyttä halutaan löyhin sitein, koska ne eivät vaadi ihmiseltä paljon investointeja (Mikkola 2006, 238). Viisi vuotta rippikoulun jälkeen monet nuoret aikuiset etääntyvät kirkosta, vaikka he saattavat lähentyä uskoa. 20-vuotiaat suhtautuvat kriittisesti kristinuskon opillisiin uskomuksiin, mutta näkevät niissä, jokin mitä voivat itse omaksua, kuten joitakin Jeesuksen opetuksia. (Niemelä 2007, 165.)

Nuorten aikuisten yhteisöllinen uskonnonharjoitus on vähäisempää kuin yksityinen uskonnonharjoitus. Yksi kymmenestä rukoilee päivittäin ja joka neljäs nuori aikuinen kerran kuussa. Joka toista 20-vuotiasta aikuista kiinnostaisi osallistua aktiivisemmin kirkon toimintaan. 20-vuotiailla on erilaisia elämäntilanteita, jotka vaikuttavat siihen, mitä he kirkolta odottavat. Vanhempiansa luona asuvat nuoret aikuiset toivovat peli-iltoja ja perheelliset nuoret aikuiset muunlaista toimintaa. Nuoret aikuiset toivoisivat kirkon toimintaan keskustelelevampaa, avoimempaa ja lämpimämpää ilmapiiriä. (Niemelä 2007,170–171.)

Kalliossa asuvia nuoria aikuisia tutkittaessa tuli esille, että he osallistuvat hengellisiin tilaisuuksiin sosiaalista, hengellisistä ja yksilöllisistä syistä. Hengellisten tarpeisiin kuuluivat muun muassa uskon hoitaminen, Raamatun opetuksen kuunteleminen, rukoileminen, tarve synnintunnustukselle ja synninpäästölle. Ne nuoret aikuiset, jotka eivät osallistuneen hengellisiin tilaisuuksiin, kokivat seurakunnan ja kirkon sanoman vieraaksi. Raamatun vastenmieliseksi kokivat ne, jotka eivät osallistuneet hengellisiin tilaisuuksiin. Nuoret aikuiset toivoivat myös voivansa vaikuttaa itse siihen, kuinka paljon he osallistuvat tilaisuuksien hengelliseen ohjelmaan. (Wathen 2006, 183,185,188.)

Kirkkoon sitoutumista vähentää nuorten aikuisten autenttisuuden ihanne, johon ei kuulu arvioiminen tai toimiminen ulkopuolisen auktoriteetin mukaan. Ulkopuolisina auktoriteetteina nähdään pyhät kirjoitukset, muut opetukset sekä traditio. Ihminen arvioi moraalikäsitkset itsetutkiskelun kautta, jonka jälkeen hän joko hyväksyy tai hylkää ne. (Mikkola 2006, 198–199.)

Uskontokasvatusta ei enää anneta monissa kodeissa, jolloin uskonto ei siirry vanhemmilta lapsilta, vaan uskonto on ennen kaikkea ihmisen henkilökohtainen valinta. Pääkaupunkiseudulla asuvilla nuorilla aikuisilla ovat saaneet uskontokasvatusta muita vähemmän. (Koivula & Niemelä, 2006, 163.) Suurin osa kirkosta eroajista ovat nuoria aikuisia ja tyypillisin kirkosta eroaja on 30-vuotias mies pääkaupunkiseudulta (Niemelä 2006, 186).

Mäntsäläläisistä 21,9 % on 0–14 vuotiaita, 10,8 % on 15–24-vuotiaita, 52,6 % on 25–64-vuotiaita ja 14,7 % on 65-vuotiaita ja sitä vanhempia. Mäntsäläläisistä alle 25-vuotiaita on jopa 6 690 henkilöä. (Mäntsälä i.a.) Mäntsälän seurakunnassa on jäseniä 16 300 ja se on osa Espoon Hiippakuntaa (Mäntsälän seurakunta i.a.).

Mäntsälässä on paljon lapsiperheitä ja useat nuoret aikuiset palaavat kotipaikkakunnalleen ja myös seurakunnan toimintaan, perheen perustamisen jälkeen. Mäntsälän seurakuntaa kuvailisin maalaisseurakunnaksi, koska Mäntsälän seurakunta poikkeamaan ilmapiiriltään ja ympäristöstään pääkaupunkiseudusta. Uskonnollinen ilmapiiri ei ole yhtä liberaali tai moninainen kuin pääkaupunkiseudulla. Osallistujat muodostavat varsin yhtenäisen ryhmän, jossa ei ole suuria erimielisyyksiä tai vastakkain asetteluja. Mäntsälässä Nuorten aikuisten toiminnassa miehiä on hieman vähemmän kuin naisia.

2.4 Aiempia hankkeita ja tutkimuksia nuorten aikuisten toiminnasta

Nuorten aikuisten toimintaa on muutaman viime vuosien aikana kehitetty paikallisseurakunnissa muun muassa kehittämispainotteisten opinnäytetöiden kautta. Pilvi Juvonen selvitti opinnäytetyössään, millaista toimintaa Järvenpään seurakuntaa järjestää nuorille aikuisille. Nuoret aikuiset ja seurakunnan työntekijät toivoivat, että seurakunta tarjoaisi nuorille aikuisille toiminnallisempaa ja osallistavampaa toimintaa ja vapaaehtoisen tehtäviä. (Juvonen 2010,5.) Miika Kallio ja Janne Konttinen kehittävät uudenlaista ”Urban Light” -nimistä nuorten aikuisten toimintamuotoa Lahden seurakuntayhtymässä. Nuoria aikuisia pyrittiin tavoittamaan Web-yhteisön ja tapahtumien kautta. Kohderyhmään kuuluivat seurakunnan toiminnasta vieraantuneet ja siinä jo olevat nuoret aikuiset. (Kallio & Konttinen 2009, 2.)

Johanna Pätäri ja Toni Vehmassalo kehittivät Riihimäen seurakunnassa nuorten aikuisten toimintaa ja nuorten aikuisten toiveiden pohjalta järjestettiin iltoja nuorille aikuisille (Pätäri & Vehmassalo 2011, 27–28).

Kirkkohallitus ja kirkkopalvelut ry toteutti vuosina 2006–2009 ”Nuori aikuinen kirkon jäsenenä”- projektin, jonka tavoitteena oli tarjota seurakunnille ja järjestöille työvälineitä nuorten aikuisten tavoittamiseen sekä tukea nuorten aikuisten kristillistä identiteettiä. Projektiin liittyen perustettiin kirkko ja nuoret aikuiset- verkkosivusto, josta kirkon työntekijät saavat ideoita ja malleja nuorten aikuisten parissa tehtävään työhön. (Kirkkohallitus i.a.) Urbaani usko-kirja käsittelee laajasti nuorten aikuisten uskonnollisuutta ja kirkkoon kuulumista, monista eri näkökulmista (Mikkola, Niemelä, Petterson 2006). Meidän kirkko, osallisuuden yhteisö- strategian mukaan vuoteen 2015 mennessä nuoret aikuiset tulisi erityisesti huomioida kirkon toiminnassa ja vahvistaa heidän jäsenyyttä suhteessa kirkkoon (Suomen evankelis-luterilainen kirkko. i.a.).

2.5 Nuoret aikuiset ja vapaaehtoistyö

Nuoret aikuiset osallistuvat vähän vapaaehtoistyöhön ja tämä näkyy myös kirkon vapaaehtoistyössä. Uskonnollisen yhteisön vapaaehtoistyöhön osallistuminen voi avata oven uskonnollisen identiteetin rakentamiseen aikana, jolloin uskonnolliseen yhteisöön sitoudutaan yhä vähenevässä määrin. Lyhytaikaisen vapaaehtoistyön kautta kirkko voisi kohdata nuorten aikuisten ikäryhmää, joka välttää sitoutumista. (Grönlund 2006, 118, 133.) Vapaaehtoiset toimivat omasta halustaan ja täysivaltaisina subjekteina. Vapaaehtoistyölle tulee varata riittävät resurssit, jotta se pystyy vastaamaan erilaisiin tarpeisiin. Vapaaehtoistyötä täytyy johtaa, organisoida, jotta vapaaehtoiset saavat tehtäviinsä tukea ja ohjausta. (Porkka, 2009, 65.)

Vapaaehtoistyöhön mukaan lähtemisen taustasyillä ei ole juurikaan merkitystä suhteessa toivottuihin vaikutuksiin. Vapaaehtoinen saattaa jossakin vaiheessa sitoutua toimintaan myös toiminnan arvopohjalta nousevista syistä. (Yeung & Grönlund 2005, 170.)

Vapaaehtoistyö mahdollistaa itsensä toteuttamista, lisää hyvinvointia, tuo ryhtiä ajankäyttöön, kartuttaa työkokemusta sekä antaa emotionaalisia palkintoja vapaaehtoiselle (Yeung 2005, 10–110). Vapaaehtoistoiminnan kautta yhtenäisyyden tunne ja yhteinen identiteetti vahvistuu. Vapaaehtoistoiminnan järjestäminen vaatii pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta. (Porkka 2009, 64–65.)

Leirin säästyksestä vastasivat vapaaehtoiset nuoret aikuiset ja leirin Raamattuopetuksen toteutti vapaaehtoinen nuori aikuinen. Leirillä esiteltiin Mäntsälän seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan liittyviä vapaaehtoistehtäviä, ja kutsuttiin leiriläisiä mukaan vapaaehtoiseksi nuorten aikuisten iltoihin.

3 LEIRITOIMINTA

Leirejä järjestävät niin seurat, järjestöt, kirkot, kunnat ja kaupungit. Leirin kesto voi olla esimerkiksi yhdestä päivästä kahteen viikkoon. Leiriläisten lukumäärä ja ikä, leirin sisältö ja mahdollinen leirimaksu vaihtelevat leirin järjestäjän myötä. Leirin järjestäjät asettavat leirille monenlaisia sisällöllisiä tavoitteita. Ratsastusleirin tavoitteina voi olla esimerkiksi hevosen satuloimisen opetteleminen ja leiristä saatavat toimintatuotot. Evankelisluterilaisen kirkon leireillä keskeiset tavoitteet liittyvät kristilliseen kasvatukseen ja esimerkiksi luontokasvatukseen eikä niillä tavoitella taloudellista hyötyä. Leirimaksu kattaa usein vain osan todellisista leirikustannuksista. (Ketola 2002, 20.)

Leiritoiminnassa ihmiset kokoontuvat yhteen eli leiritoimintaan liittyy sosiaalinen ulottuvuus. Leirit ovat osallistujille edullisia ja niissä pystytään keskittymään ennalta valittuihin aihepiireihin, ilman ulkopuolisia häiriötekijöitä. Leiritoiminta sisältää monia mahdollisuuksia ohjattuun ja oma-aloitteiseen toimintaan. (Ketola, 2002, 20.)

Kirkon nuorisotyössä leirityöllä on ollut oma asemansa jo pitkään. Leirityö tarjoaa pedagogisia mahdollisuuksia ja leiripuitteet tukevat kristillistä kasvatuksen tavoitteiden toteutumista. Leirit antavat kokemuksen yhteisöllisyydestä ja Pyhän kohtaamisesta sekä onnistumisen kokemuksia. (Kirkkohallitus, i.a.)

3.1 Leiritoiminnan mahdollisuudet

Tapani Ketolan mukaan leiri tukee kokonaisvaltaisen kasvatuksen toteutumista ja osallistujien omien kykyjen löytämistä. Leirillä ohjaajat pääsevät hyödyntämään taitojaan monipuolisesti. Leirille osallistuminen irrottaa osallistujat hetkeksi arjesta. Leiriläiset odottavat saavansa leiriltä elämyksiä ja muita myönteisiä asioita. (Ketola 2002, 51.)

Nuorten aikuisten toimintaa Mäntsälän seurakunnassa järjestetään lähes täysin vapaaehtoisten voimin, joten leirillä syntyneet oivallukset omista kyvyistä, vahvuuksista ja kiinnostuksen kohteista voivat rohkaista nuoria aikuisia ottamaan itselle mieluisia ja sopivia vastuutehtäviä tulevaisuudessa. Viikonlopun mittainen nuorten aikuisten leiri antoi erilaisia mahdollisuuksia nuorten aikuisten toiminnalle kuin nuorten aikuisten illat. Leirillä oli enemmän aikaa keskusteluille, ryhmäytymiselle, yhdessä ololle ja elämyksille. Leirillä pystyttiin ottamaan enemmän aikaa Raamatun tutkimiseen, esimerkiksi keskittymällä yhteen Raamatun teemaan tai useampiin teemoihin kuin nuorten aikuisten illoissa, joiden kesto on kaksi tuntia.

Monet Mäntsälän seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan osallistuvista ovat perheellisiä ihmisiä, jolloin arjen rutiineista levähtäminen voivat virkistää erityisesti pienten lasten isiä ja äitejä, jotka saavat astua niin sanotusti valmiiseen pöytään, emäntien huolehtiessa ruokahuollosta. Arjesta irrottautuminen antaa voimia myös opiskelijoille ja työssäkäyville. Järjestetty leiriohjelma antaa osallistujille mahdollisuuden keskittyä olemiseen, tekemiseen ja uusien asioiden kokemiseen.

Leiritoiminnassa ovat läsnä elämänperusasiat eli toiminta, toiset ihmiset, ruoka ja lepo. Leiri-ohjelmassa vuorottelevat ohjattu ja oma-aloitteinen toiminta. Leirillä syntyy elämyksiä leiriohjelman virikkeistä, luonnossa liikkumisesta ja muista leiriläisistä. Onnistunut leiri pitää sisällään myös aikaa yksinololle ja hiljaisuudelle. (Ketola 2002, 48.)

3.2 Erilaiset leirit ja leirin arvot

Leirejä järjestetään monille eri kohderyhmille, kuten lapsille nuorille, perheille, aikuisille, nuorille aikuisille ja ikä-ihmisille. Tietynlaisen kohderyhmän sijasta leirin osallistujat voivat muodostua niistä, joita yhdistää yhteinen mielenkiinnon kohde, esimerkiksi eräleiri. Leirielämästä innostunut voi lähteä esimerkiksi avioliittoleirille, lastenleirille, liikuntaleirille, miesten leirille, musiikkileirille, Prometheus -leirille, perheleirille, kalastusleirille, seikkailuleirille, eronneiden leirille tai vaikkapa päiväleirille. (Ketola 2002, 2–46.)

Leiritoiminta on Suomessa hyvin monipuolista ja sitä järjestävät monet tahot, kirkon lisäksi. Leiritoimintaa ja sen suunnittelua ohjaa leirille asetettu toiminta-ajatus. Toiminta-ajatus kertoo siitä, mikä leirin järjestämisen perimmäinen syy, idea tai perusta on. Leirin järjestämisen perusteet tulee olla selkeitä ja selvillä eikä leiriä tulisi järjestää vain perinteen, tilastollisen syyn tai anottujen määrärahojen käyttämisen vuoksi. (Ketola 2002, 55.) Nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittämisen tavoitteena oli nuorten aikuisten toiminnan täydentäminen ja nuorten aikuisten kristillisen identiteetin tukeminen ja osallisuuden vahvistaminen suhteessa seurakuntaan, jotka muodostivat nuorten aikuisten leiritoiminnan toiminta-ajatuksen.

Leirin ohjaajien tulee ennen leiriä pohtia, mihin leirillä pyritään, minkälaisia arvoja leiriläisille viestitetään ja mitkä asiat nähdään tärkeinä. Leirin arvovalintoja tehdessä on syytä kiinnittää huomioita leirin kohderyhmään. Yhteiselo leirillä ohjaavat arvot ja ilman niitä seuraisi kaaosta ja mielivaltaisuutta. (Ketola 2002, 56.)

Nuorten aikuisten leirin arvoja olivat turvallisuus, vapaaehtoisuus, yhteisöllisyys, kiireettömyys, avoimuus, lähimmäisen ja Jumalan rakastaminen sekä kunnioittaminen. Pyrkimys kunnioittaa jokaista leiriläistä loi leirille hyvän ja turvallisen ilmapiiirin. Turvallisuus arvona korostui kaikessa toiminnassa, koska leirillä oli mukana pieniä lapsia. Hyvin suunniteltu ja valmistelu leiri lisää kaikkien henkistä ja fyysistä turvallisuutta. Hengellistä turvallisuutta edisti toisten uskon kunnioittaminen. Vapaaehtoisuuteen liittyi mahdollisuus osallistua tai olla osallistumatta leirin toimintaan. Ketään leiriläistä ei esimerkiksi pakotettu esiintymään. Leiriohjelmassa painottui yhteinen tekeminen eikä ketään leiriläistä ei jätetty ryhmän ulkopuolelle. Kaikki leiriläiset huomioitiin myös yksilöinä.

Leirin olosuhteet luovat oivalliset puitteet yhteisöllisyydelle ja sen kokemiselle. Virtuaalinen makkaranpaisto tai virtuaalinen yhteislauluhetki ei pysty tarjoamaan samaa kokemusta kuin todellisen makkaran grillaaminen ja toisten kanssa laulaminen, saman nuotion ääressä.

3.3 Ryhmä ja ryhmäytyminen

Jukka Kataja, Timo Jaakkola ja Jarmo Liukkonen korostavat, että eri elämänalueilla ihmiset toimivat erilaisissa ryhmissä, jotka voidaan jakaa pienryhmiin ja suurryhmiin. Ryhmien luonne voi olla joko satunnainen tai tavoitteellinen. Pienryhmässä on alle kymmenen henkeä ja suurryhmissä kymmenestä ylöspäin. Ryhmästä puhuttaessa puhutaan itseasiassa tilanteesta, jossa on kaksi tai useampi henkilö, joilla on yhteinen tavoite ja jotka ovat vuorovaikutuksessa toisiinsa. Ryhmän jäsenillä on tietoisuus ryhmään kuulumisesta ja käsitys muista ryhmän jäsenistä sekä siitä, miten yksilön oma toiminta vaikuttaa yhteisen tavoitteen saavuttamiseen. (Kataja, Jaakkola, Liukkonen ym. 2011, 15.)

Nuorten aikuisten syysleiriryhmä oli luonteeltaan satunnainen ryhmä, koska leiri on ainutkertainen. Leiri kokoontuu vain kerran määriteltynä ajankohtana, samalla leiriryhmällä. Leiriryhmää voisi silti kutsua tavoitteelliseksi ryhmäksi, koska ryhmäläisten yhteisenä tavoitteena oli hyvän leirin toteuttaminen ja nuorten aikuisten toiminnan suunnitteleminen työpajassa leirin aikana. Ryhmän toiminta muuttuu hankalaksi jos kaikki ryhmän jäsenet eivät tunnista ryhmän tavoitetta tai sitoudu toimimaan yhteisen päämäärän tavoittamiseksi. (Kataja ym. 2011,15).

Suurryhmissä on pienryhmiin verrattuna enemmän ristiriitatilanteita, koska ryhmän jäsenten välillä on vähemmän vuorovaikutusta. Pienryhmien toiminnassa näkyvät sitoutuminen, kiinteys, yksimielisyys ja tyytyväisyys suhteessa toimintatapoihin. Suurryhmissä ei ole samankaltaista sitoutumista ja motivaatiota ryhmän tehtävän toteuttamiseen. Ryhmä ja sen toiminta ovat haasteellisia ja mielenkiintoisia ilmiöitä, joiden ohjaamista helpottaa se, että ohjaaja tuntee niiden lainalaisuuksia. (Kataja ym. 2011,15.)

4 KRISTILLINEN KASVATUS

Aikuiset seurakuntalaisina- kehittämissasiakirjassa todetaan, että aikuisten tulisi saada seurakunnan toiminnassa kasvaa, levähtää ja ottaa vastuuta. Aikuisen kasvua kristittyinä auttaa keskustelua kirkon uskosta ja perusarvoista. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2012.) Kristillisen kasvatuksen voidaan siis nähdä kuuluvan lasten ja nuorten lisäksi myös nuorille aikuisille. Kaste- ja lähetyskäs- kysssä Jeesus kääsksee kastamaan ja opettamaan. (Matt. 28: 19–20).

Kristilliselle kasvatukselle on monia määritelmiä, joita käytetään eri tavoin, tilan- teesta riippuen. Kasvatuksella on intentionaalinen luonne, koska kasvatukselle asetetaan tietoisesti tavoitteita ja päämääriä. Kasvatus toteutuu vuorovaikutus- suhteessa, vaikkakin aikuisten kohdalla puhutaan myös itsekasvatuksesta. Kas- vatuksella tuetaan kasvatettavan kehitystä, kasvua ja oppimista tai pyritään muu- tokseen. Kasvatukseen vaikuttaa kasvattavan tahon arvot eli kasvatus on arvo- sidonnaista toimintaa. Kasvattajalla on näkemys siitä, mitkä asiat ovat tärkeitä ja hyvän elämän edellytyksiä ja hän asettaa niiden mukaisia tavoitteita ja päämääriä kasvatukselle. (Muhonen & Tirri 2008, 64.) Kasvatuksen kristillisyyks nousee kris- tillisistä sisällöstä ja tavoitteista. Käytettävien menetelmien tulee kunnioittaa ih- misarvoa, Jumalaa ja kasvatuksen kohdetta. Kristillisessä kasvatuksessa hyö- dynnetään monenlaista pedagogiikkaa. (Räsänen 2008, 288.)

Luterilaisessa ajattelutavassa usko ei synny kasvatuksen seurauksena, vaan se on Jumalan lahja ihmiselle. Kristillinen kasvatus on pohjimmiltaan seurakunnan kasteopetusta, joka tukee ihmisen kasvamista ja sitoutumista kristilliseen uskoon. Kristillisen kasvatuksen tavoitteena on vahvistaa ihmisen kristillistä identiteettiä, yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Kristillisen kasvatuksen lähtökohta on kaste, mutta ihmisen kastamattomuus ei tee tyhjäksi kasvatuksen kristillisyyttä eikä muodostu kristillisen kasvatuksen esteeksi. Kasvatusta oikeutetusti kutsutaan kristilliseksi silloin, kun kasvattajan arvot ja käsitykset ihmisestä ja maailmasta eivät ole risti- riidassa kristinuskon kanssa. (Muhonen & Tirri 2008, 67.)

4.1 Kristillisen kasvatuksen sisältö ja pedagogiikka

Kristillisessä kasvatuksessa on usein kyse kristillisen perinteen välittämisestä seuraavalle sukupolvelle, jotta he kykenisivät omaksumaan sen. Kristillinen kasvatusta on yksi uskonnollisen kasvatuksen muodoista, jonka painotukset vaihtelevat kirkkokunnittain. Kristillinen kasvatusta on uskonnollisen kasvatuksen näkökulmasta toimintaa, joka pyrkii kasvattamaan ihmistä kristilliseen uskoon. (Muhonen & Tirri 2008, 66–67.)

Kristilliseen kasvatukseen sisältyy evankeliumin ja Jumalan Sanan julistusta. Laaja-alaisesti tulkittuna kristillisuus tarkoittaa kristinuskon hengen mukaisia asioita. Kristillisessä kasvatuksessa on uskonnollisia, yleisinhimillisiä ja eettisiä teemoja ja tämä jaottelu edustaa luterilaista regimentti-oppia. Kasvatuksen inhimillisellä puolella lasta ohjataan suhteessa lähimmäisiin ja yhteiskuntaan ja uskonnollisella puolella häntä ohjataan Jeesuksen yhteyteen ja evankeliumin eteenpäin viemiseen. Hengellistä ja inhimillistä on käytännössä vaikeaa erottaa toisistaan. (Muhonen & Tirri 2008, 68–69,77.)

Wille Riekkinen painottaa, että kristillisen kasvatuksen päämäärä on rakkaus ja siihen päästään rakkauden osoittamisen kautta. Kristillinen usko on perusta, jolle lapset ja nuoret voivat rakentaa koko elämänsä ja tähän tulisi kristillisessä kasvatuksessa pyrkiä. (Riekkinen 2008, 92.) Kasvattajan tehtävänä on ohjata lapsia toimimaan eettisesti yhteiskunnan jäsenenä ja opettaa Raamatun kertomuksia sekä kristillisiä tapoja. Kristillisessä kasvatuksessa annetaan kokemuksia kristittyjen yhteydestä ja yhdessä elämisestä. Usko ja sen syntyminen ovat Jumalan ja ihmisen välinen asia. (Muhonen & Tirri 2008, 69.)

Kristillinen kasvatusta on kristillisiin arvoihin sitoutunutta ja päämäärätietoista toimintaa, jota toteutetaan pedagogisessa suhteessa. Kristillistä kasvatusta ei saisi supistaa käsittämään vain hyvien käytöstapojen ja Raamatun kertomusten opettamiseksi. (Muhonen & Tirri, 82.)

Kristillinen kasvatusta koskettaa ihmistä ja hänen arkeaan kokonaisvaltaisesti. Perusturvallisuus ja turvallinen jumalasuhteet ovat niitä asioita, joihin kristillisellä kasvatuksella pyritään erityisesti lasten keskuudessa. (Muhonen & Tirri, 82.) Nuorten aikuisten kohdalla perusturvallisuuteen liittyviä asioita ei enää painoteta, koska ne kuuluvat lapsuuden kehitysvaiheeseen, mutta turvalliseen jumalasuhteeseen ohjaaminen sen sijaan on relevantti tavoite nuorten aikuistenkin kohdalla.

Konstruktivisessa oppimiskäsityksessä oppija nähdään tiedon rakentajana ja jäsentäjänä. Uusi tieto sijoitetaan osaksi aiemmin opittuja asioita. (Räsänen 2008, 290.) Uusien asioiden oppimisen ja oivaltamisen perustana on yhteyden löytäminen uuden ja vanhan tiedon välille ja tämä periaate pätee myös uskonnollisen oppimisen kohdalla. Kasvattajan tulee käyttää suunnitelmallisesti monipuolisia menetelmiä, jotta ihmisen kaikki aistit saisivat virikkeitä. Hänen tulee myös huomioida myös sukupuolien eroavaisuudet uskonnollisuuden alueella. (Räsänen 2008, 304.)

4.2 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet

Mervi Muhonen ja Kirsi Tirri tarkastelevat kristillistä kasvatusta ensisijaisesti uskontopedagogisesta näkökulmasta. Kristillisessä kasvatuksessa käydään dialogia teologian, kasvatustieteen, hengellisen ja inhimillisen välillä ja pyritään ihmisen kokonaisvaltaiseen kohtaamiseen. (Muhonen & Tirri 2008, 63.) Kristillinen kasvatusta muodostuu kuudesta elementistä eli opillisesta, rituaalisesta, kokemuksellisesta, eettis-moraalisesta, huolenpidollisesta ja pedagogisesta ulottuvuudesta. Opillinen ulottuvuus tarkoittaa käytännön tasolla kristinuskon oppien ja uskomusten välittämistä, Raamatun kertomusten pohjalta ja tavoitteena on vahvistaa kasvatettavan kristillistä identiteettiä sekä ylläpitää yhteistä perinnettä. (Muhonen & Tirri 2008, 63–64, 78.)

Rituaalisesta ulottuvuudesta puhuttaessa tarkoitetaan kristillisiä tapoja ja perinteitä, kuten rukoilemista, hengellisten laulujen laulamista, kirkkovuoden läpikäymistä ja jumalanpalvelukseen osallistumista. Rituaalit helpottavat hiljentymistä Jumalan edessä. (Muhonen & Tirri 2008, 78.)

Kristillinen kasvatusta ei ole vain tiedon välittämistä, vaan siihen liittyy olennaisesti myös kokemuksellinen ulottuvuus. Kristillisen kasvatuksen kautta kasvatettava voi saada kokemuksen turvallisesta, rakastavasta Jumalasta sekä välittävästä aikuisesta. Jumalasuhteen tukeminen ja hengellisen hyvinvoinnin lisääminen kuuluvat kokemukselliseen ulottuvuuteen. (Muhonen & Tirri 2008, 79.)

Eettis-moraalinen ulottuvuus kristillisessä kasvatuksessa tarkoittaa eettisten periaatteiden ja moraalisen toiminnan opettamista. Kristillinen etiikka nousee rakkauden kaksoiskäskystä ja kultaisesta säännöstä. Eettis-moraalinen ulottuvuus on tuotava tiedon tasolta myös toiminnan tasolle. Kasvattaja viestii arvoista oman persoonansa ja toimintansa kautta. (Muhonen & Tirri 2008, 79–80.)

Huolenpidollinen ulottuvuus toteutuu kristillisessä kasvatuksessa, kun kasvatettavan perustarpeista huolehditaan ja tavoitellaan hyvän toteutumista hänen kohdallaan. Kristillinen kasvatuksessa on tärkeää, että kasvattajan ja kasvatettavan välillä olisi myönteinen tunne-ilmapiiri. (Muhonen & Tirri 2008, 80.)

Kristillisen kasvatuksen menetelmät, sisältö ja arvopohja muodostavat pedagogisen ulottuvuuden. Menetelmien taustalla on yleistä kasvatustieteellistä tietoa. Kasvattajan täytyy sitoutua sovittuihin arvoihin ja pitää hengellisiä asioita esillä, vaikka hänellä itsellään ei olisi kristillistä uskoa. (Muhonen & Tirri 2008, 81.)

4.3 Kirkon kasvatustyö

Pekka Launosen näkee kirkon lapsi- ja nuorisotyössä on hengellisiä, sosiaalisia ja pedagogisia elementtejä. Launonen kuvailee kirkkoa palvelevaksi ja kasvattavaksi kirkoksi, joka käyttää työssään monipuolisia menetelmiä. Lapsi- ja nuorisotyössä jokin elementti painottuu välillä toisia enemmän ja toisinaan kaikki elementit ovat tasapainoisesti esillä. (Launonen 2008, 233.) Jouko Porkan mukaan lapset ja nuoret on nähty kirkon työssä toiminnan subjekteina jo 1960-luvulta lähtien, jolloin puhuttiin lapsilähtöisyydestä. Lapsilähtöisessä toiminnassa otettiin huomioon lasten ja nuorten omat kiinnostuksen kohteet ja korostettiin heidän rooliaan aktiivisina toimijoina. (Porkka 2008, 207.)

Porkka korostaa, että yhteisöllisyydellä on ollut oma merkittävä rooli kirkon kasvatustyössä. Yhdessä toimiminen, yhteinen usko ja yhdessä olo ovat yhteisöllisyyden tuntomerkkejä. Yhteisöllisyyden merkitys ja tärkeys on korostunut, koska teknologisen kehityksen myötä ihmiset kohtaavat yhä harvemmin toisiaan fyysisessä ympäristössä. (Porkka 2008, 212.)

5 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Toimintatutkimusta kutsutaan kehittäväksi ja muuttuvaksi lähestymistavaksi tai prosessiksi, jonka tavoitteena on toiminnan kehittäminen ja muuttaminen nykyistä paremmaksi. Toimintatutkimus tähtää tutkimuksen ja käytännön toiminnan vuorovaikutukseen. Toimintatutkimus sai alkunsa Amerikassa 1940-luvulla, jolloin sosiaalipsykologi Kurt Lewin käytti ”action research” -käsitettä. Toimintatutkimuksen juuret löytyvät myös John Deweyn kasvatustajatteluista, jossa korostui kokemuksen, kokeilemisen ja toiminnan roolia oppimisen ja tiedon kehittymisen edellytyksinä. (Aaltola & Syrjälä 1999,17–18, 13.)

Toimintatutkijan rooli ei ole ulkopuolisen tarkkailijan rooli, vaan hän osallistuu aktiivisesti toimintaan (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 46). Toimintatutkimuksella on erilaisia muotoja ja painotuksia (Aaltola & Syrjälä 1999,17). Opinnäytetyöni ei ole varsinaisesti toimintatutkimusta, vaan se on kehittämishanke, jossa on joitakin toimintatutkimuksen keskeisiä elementtejä ja tunnuspiirteitä.

Toimintatutkimuksen etenemisestä on erilaisia näkemyksiä. Toimintatutkimuksen etenemistä verrataan joskus spiraaliin, jossa suunnittelu, toiminta ja arviointi ovat erillisiä vaiheita, jotka seuraavat toisiaan. Toimintatutkimusta voi tarkastella myös jatkuvana prosessina, jossa eri vaiheet ovat lomittain. (Heikkinen & Jyrkämä 1999,36–38.)

5.1 Toimintatutkimuksen luonne

Hannu L. T Heikkinen ja Jyrki Jyrkämä määrittelevät toimintatutkimuksen pääpiirteiksi tutkimuksen käytännön läheisyyden, ihmisten osallistumisen hankkeeseen ja reflektiivisyyden. Reflektiivisen ajattelun kautta pyritään toiminnan parantamiseen ja reflektoinnin kautta ihminen tulee tietoiseksi omasta toiminnasta. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 18–19, 36.)

Tutkiva toiminta kohdistuu toimintatilanteeseen ja osallistujien kykyyn ymmärtää omaa toimintaansa ja toimintatutkimusta luonnehditaan sosiaalisesti prosessiksi (Aaltola & Syrjälä 1999, 14). Toimintatutkimuksessa arkinen käytännön toiminta ja reflektiivinen ajattelu yhdistyvät. Toimintatutkimuksella pyritään kehittämään toimintaa ja saamaan uutta tietoa toiminnasta. Tutkimusprosessi on sisällöltään kasvatuksellista, tilannesidonnaista, toiminnan kehittämistä, ongelmakeskeistä, yksilön tarkastelua yhteisön jäsenenä ja tulevaisuuteen suuntaavaa toimintaa. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 33.)

Toimintatutkimuksen yhteydessä painotetaan usein yhteisöllisyyttä, joka toteutuu silloin, kun tutkimuksen kohderyhmään kuuluvat yksilöt toimivat yhteisönsä kehittämiseksi. Toisinaan toimintatutkimuksissa painotetaan erityisesti yksilön toimintaa ja itsereflektointia. Toimintatutkimusta voidaan toteuttaa sisällyttämällä tutkimukseen itsereflektointia ja yhteisöllistä toimintaa tai tutkija voi valita näiden kahden väliltä. Stephen Kemmis alleviivaa toimintatutkimuksen alkavan usein yhden ihmisen aloitteesta, joka laajenee yhteisön yhteiseksi hankkeeksi. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 49.)

J.B. Cunninghamin näkemyksessä käytännönläheisyys ja prosessiluonteisuus ovat toimintatutkimuksen ydintä kun, taas McNiff korostaa reflektiivistä ajattelua ja ammatillista kehittymistä toimintatutkimuksen luonteena (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 34–35). Toimintatutkimus ei ole tutkijajohtoista, vaan se on olemukseltaan yhteisöllistä, joten toiminta suunnataan kohderyhmän tavoitteiden mukaisesti (Kiviniemi 1999, 70).

5.2 Toimintatutkimusprosessi

Toimintatutkimuksen etenemistä on kuvattu spiraalimallin avulla, joka kuvaa toimintatutkimuksen eri vaiheita, kuten suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Hopkins on kritisoitunut toimintatutkimuksen spiraalimallia kaavamaiseksi, koska tutkijan on haastavaa tarkasti erotella eri vaiheita toisistaan. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 37.)

Kemmiksen mukaan spiraalimalli antaa kuitenkin yleiskuvan toimintatutkimusprosessista (Heikkinen, Jyrkämä 1999, 38). Hart ja Bond korostavat toimintatutkimuksen perustuvan muutosinterventioon ja toteutuvan syklisenä prosessina, jossa toiminta, toiminnan tutkimus ja arviointi ovat jatkuvasti vuorovaikutuksessa keskenään. Stringerin mukaan raportointi ja yhteisöllisyys ovat tärkeitä osa-alueita toimintatutkimuksessa. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 33–34.)

Toimintatutkimuksen tulos ei ole lopullinen, vaan uusia toimintatapoja käytetään väliaikaisesti, kunnes kehitetään yhä parempia toimintatapoja (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 46). Toimintatutkimukselle on tyypillistä, että tutkimuksen eri osa-alueet kehittyvät ja selkiytyvät tutkimuksen edetessä. Toimintatutkimusprosessin aikana on yleistä, että tutkija huomaa uusia ongelmia, joka johtaa uuteen toimintasykliin. (Kiviniemi 1999, 68–69.) Nuorten aikuisten kevät-leirin peruuntumisen takia meidän täytyi esimerkiksi arvioida uudelleen tiedotuksen ja kohderyhmän rajauksen toimivuus.

5.3 Toimintatutkijan rooli

Toimintatutkija käynnistää toiminnan ja yrittää omalla toiminnallaan kehittää sitä eikä jättäydy ulkopuolisen tarkkailijan rooliin, vaan osallistuu itsekin toimintaan (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 40). Ihminen tekee toimintatutkimusta, kun hän toimii yhteisössä, jonka yksilöt kehittävät ja refleктоivat työtä, analysoivat toiminnan historiallisia juuria, luovat vaihtoehtoja tavoitteiden saavuttamiseksi ja ongelmien ratkaisemiseksi sekä tuottavat toiminnasta uutta tietoa (Aaltola & Syrjälä 1999, 25). Tutkija toimii itse aineistonkeruun välineenä (Kiviniemi 1999, 78).

Lawrence Stenhouse kehitti 1970-luvulla luokkahuonetutkimuksen, jossa hän painotti, että opettajien tulisi itse aloittaa työnsä tutkimisen ja kehittämisen ja hän käytti tästä ilmaisua ”opettaja työnsä tutkijana”. Stenhouse piti tärkeänä, että opettajat tulisivat tietoisiksi omista tiedostamattomista uskomuksistaan, joiden pohjalta he työssään toimivat ja rakentamaan uskomuksista teorian. (Heikkinen, Jyrkämä 1999, 27–28.)

Pohdin leirin suunnitteluvaiheessa toimintatapojani suhteessa leiritoimintaan ja kristilliseen kasvatukseen ja näkemystäni nuorten aikuisten elämäntilanteesta ja hain tietoa erityisesti näistä kolmesta aiheesta.

Kirkon nuorisotyön ohjaajat voisivat Stenhusen näkemyksen suuntaisesti tutkia ja kehittää omaa työtään ja siitä voitaisiin käyttää ilmaisua ”nuorisotyönohjaaja oman työnsä tutkijana”. Minulla ja diakoni Laineella oli leirin suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa kehittävä työote, jossa korostui reflektointi, arviointi, keskustelu, havainnointi ja nuorten aikuisten osallistaminen leiritoiminnan kehittämiseen, palautekyselyn kautta. Arvioimme ja pohdimme omaa toimintaamme ja leiritoiminnan eri vaiheita koko leiriprosessin ajan.

6 LEIRIN SUUNNITTELU

Leirin suunnittelu lähti käyntiin 2012 syksyllä, jolloin sain pyynnön nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittämistä diakoni Laineelta. Suunnittelin ja toteutin nuorten aikuisten syysleirin yhteistyössä hänen kanssaan. Suostuin mielelläni Laineen yhteistyöpyyntöön ja otin heti yhteyttä aikuistyön kappalaiseen, Riikka Tuhkaseen. Tuhkanen anoi pyynnöstämme aikuistyön budjettiin määrärahaa nuorten aikuisten leirin järjestämiseen vuodelle 2013, ja se myönnettiin. Leirin suunnittelu nousi tarpeesta kehittää nuorten aikuisten leiritoimintaa.

Nuorten aikuisten toiminta luetaan virallisesti osaksi aikuistyötä, mutta nuorten aikuisten toiminnan yhteyshenkilönä toimii vapaaehtoinen nuori aikuinen. Aikuistyö on sisällöltään hyvin laaja, joten kappalaisella ei ole resursseja keskittyä nuorten aikuisten toiminnan kehittämiseen. Mäntsälän seurakunnassa on järjestetty nuorille aikuisille suunnattua toimintaa syksystä 2011 lähtien. Nuorten aikuisten iltoja järjestettiin aluksi noin kerran kuussa ja nykyään noin kolme kertaa kuussa. Mäntsälän seurakunta järjestää vuosittain äiti ja lapsi sekä isä ja poika-leirejä, joihin osallistuu monia nuoria aikuisia, mutta perheettömiä nuoria aikuisia ne eivät luonnollisestikaan palvele.

Laine ja minä suunnittelimme leirin yhteistyönä, neljässä suunnittelukokouksessa ja suunnittelussa hyödynnettiin myös sähköpostia. Molemmat suunnittelivat myös itsenäisesti leirin ohjelmanumeroita, esimerkiksi hartauksia. Leirin suunnitteleminen sisälsi monia eri vaiheita. Kohderyhmän rajaus, leirikeskuksen varaus ja leirimaksun määrittäminen tapahtuivat vuoden 2012 lopussa ja leiriohjelman sisällön suunnittelu painottui maaliskuu-toukokuulle ja elokuun alkuun. Kevätleirin peruuntuminen oli odottamaton käänne leirin suunnittelussa. Kevätleirin ohjelma toteutettiin hieman muokattuna Syysleirillä. Yhteistyömme sujui hyvin alusta loppuun ja leirinsuunnittelu eteni jouhevasti.

6.1 Työnjako ja suunnittelun lähtökohdat

Leirusuunnittelun aiheita ovat aikataulu, leiripaikka, työntekijät, tiedotus, talous, tulot ja turvallisuus. Muita keskeisiä suunnittelua vaativia asioita ovat ohjelma, leirimateriaalit, turvallisuus ja ruokahuolto. Leirusuunnittelun tueksi on hyvä ottaa muistilista. (Ketola 2002, 63–66.) Minä toimin koko leiriprosessin aikana sihteerinä ja pidin muistiota sovituista asioista, lisäsin muutokset leiriohjelmaan ja lähetin sähköpostilla nämä Laineelle. Laine järjesti lastenhoitajat leirille ja ohjeisti heitä ennen leiriä. Suunnittelimme yhdessä leiritiedotuksen ja leirikirjeen sisällön.

Laine teki varaukset leirikeskuksesta ja leirin ruokailuista sekä otti leiri-ilmoittautumiset vastaan, koska se oli käytännön syistä helpompaa. Laine viranhaltijana suunnitteli leirin turvallisuusasiakirjan, josta keskusteltiin yhdessä. Laine lähetti leirikirjeet ja me molemmat hankimme leirillä tarvittavia materiaalialeja. Minä olin yhteydessä aikuistyön kappalaiseen ja anoin kirjallisesti leirimaksun alentamista sekä pyysin häntä opettamaan israelilaisia kansantansseja leiriläisille. Leirin ohjelmanumeroiden suunnittelun ja valmistelun jaoimme tasaisesti keskenämme.

Ammatiltani olen nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja ja minulla on viisi ja puoli vuotta työkokemusta nuorisotyöstä. Neljä ja puoli vuotta toimin nuorisotyönohjaajan viransijaisena Mäntsälän seurakunnassa ja yhden vuoden olin osa-aikaisena nuorisotyöntekijänä Mäntsälän kunnalla. Minulla on paljon kokemusta leirityöstä, joten leirin suunnittelu lähti tehokkaasti käyntiin, koska tiesin miten ja missä järjestyksessä tulisi edetä. Nuorten aikuisten leiritoiminnasta minulla ei ollut kokemusta, joten uusi kohderyhmä toi omat haasteensa leiritoiminnan suunnitteluun. Aiemmin olin ohjannut lastenleirejä, rippileirejä sekä äiti–lapsi-leirejä.

Nuorten aikuisten leiritoiminnan suunnittelun haasteita olivat kohderyhmän moninaisuus ja erilaiset elämäntilanteet. Järjestämieni lastenleirien osallistujat olivat olleet keskimäärin samasta ikäluokasta ja samankaltaisesta elämäntilanteesta, nuorten aikuisten leirin kohderyhmä oli laajempi eli 18–40-vuotiaat monenlaisista elämäntilanteista tulevat ihmiset.

Laine on ystävänäni ja olen tehnyt hänen kanssaan vapaaehtoistyötä nuorten aikuisten illoissa. Me ohjasimme Mäntsälän seurakunnan tyttöleirin vuonna 2009, joten meillä oli jo kokemusta tällaisesta yhteistyöstä. Leirin suunnittelun kannalta oli hyvä, että tunsimme toisemme toimintavavat ja vahvuudet. Yhteistyö leirin suunnittelussa sujui hyvin, koska puhuimme kaikesta avoimesti ja meillä oli samansuuntaiset näkemykset leirin toteuttamisesta. Meillä oli selkeä työnjako ja pidimme sovituista asioista kiinni.

6.2 Leirimaksu ja leirikeskuksen varaus

Aikuistyön viikonloppuleirien hinta on 50 euroa leiriläiseltä, joka on liian suuri leirimaksu monelle nuorelle aikuiselle. Pyysin leirimaksun alentamista Tuhkaselta, koska leirimaksu saattaisi muodostua leirille lähdön esteeksi pienituloisille opiskelijoille ja lapsiperheille. Tuhkanen hyväksyi perustelut ja sovimme yhdessä leirimaksun suuruuden.

Leirimaksu oli 20 euroa leiriläiseltä, pareilta 40 euroa ja perheiltä 50 euroa. Perhe maksoi 50 euroa, olipa lapsia yksi tai useampia. Vanhemmalta ja yhdeltä lapselta leirimaksu oli 30 euroa. Diakoni Laine ja minä otimme selvää muiden seurakuntien nuorten aikuisten leirimaksuista. Muissa seurakunnissa nuorten aikuisten leirimaksut olivat alle 50 euroa yhdeltä leiriläiseltä ja tämä tieto auttoi osaltaan leirimaksun suuruuden määrittelyssä.

Leirin toimintatuotot määriteltiin edellä kerrotun suuruisiksi ja itse leiri-ohjelman toteuttamisesta aikuistyön kappalainen ei nähnyt tarpeelliseksi tehdä erillistä budjettia, vaan aikuistyö maksoi leiritarvikkeiden hankkimisesta aiheutuvat kulut. Leiriohjelman kustannukset ovat pieniä, koska leirillä keskitytään yhdessä olemiseen ja tekemiseen eikä leirille kutsuttu maksullisia esiintyjiä, esimerkiksi muusikkoja. Leirille hankittiin hieman askartelutarvikkeita, joiden hankkimiseen kysyin erikseen Tuhkasen suostumusta. Leirillä oli erillistä ohjelmaa aikuisille, joten leirille pyydettiin kolme lastenhoitajaa, joista kaksi olivat aiemmin toimineet nuorten aikuisten illoissa lastenhoitajina.

Taloudellisen puolen järjestymisen jälkeen diakoni Laine varasi leirikeskuksen yhdeksi viikonlopuksi keväälle ja syksylle. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kuitenkin yhden viikonloppuleirin järjestäminen. Kevätleiri peruuntui, joten nuorten aikuisten leiri siirrettiin syyskuulle ja sitä kutsuttiin Syysleiriksi.

6.3 Kevätleirin suunnittelu

Kevätleirin suunnittelu alkoi 2012 syksyllä, jolloin anoimme määrärahaa nuorten aikuisten leirien järjestämiseen ja varasimme Ahvenlammen leirikeskuksen kahdeksi viikonlopuksi, yhden viikonlopun toukokuulle ja yhden viikonlopun syyskuulle 2013. Syksyllä 2012 sovimme Laineen kanssa, että leirille saa ilmoittautua nuoret aikuiset lapsineen. Päätimme järjestää leirille lastenhoidon, jolloin voimme suunnitella erillistä ohjelmaa aikuisille ja lapsille. Lasten läsnäolosta huolimatta leiri oli nuorten aikuisten leiri, ei perheleiri. Perheleiri jättäisi ulkopuolelle perheettömät nuoret aikuiset ja vastaavasti leirin pitäminen vain nuorille aikuisille rajaisi monet pienten lasten vanhemmat leiritoiminnan ulkopuolelle. Kohderyhmän rajaamisen ja leiriohjelman suunnittelun suurin haaste oli huomioida erilaisissa elämäntilanteissa olevat nuoret aikuiset.

Rajatessamme leirin kohderyhmän laajasti perheellisiin ja perheettömiin nuoriin aikuisiin otimme tietoisesti riskin, että rajaus ei välttämättä osoittautuisi toimivaksi leiritoiminnassa. Valitsimme sellaisen vaihtoehdon, joka tuntui meistä vastaavan parhaiten kohderyhmän erilaisiin tarpeisiin. Nuorten aikuisten iltojen osallistujista suurin osa on perheellisiä ja Mäntsälän kunnassa on paljon lapsiperheitä, mikä otettiin huomioon kohderyhmän rajauksessa. Ensimmäinen, leirin ohjelmaa ja aikataulua käsittelevän suunnittelu-kokouksen pidimme helmikuussa, jolloin suunnittelimme alustavan leiriohjelman rungon, tiedotuksen ja ilmoittautumisten aikataulun.

Halusimme välttää kahta leirielämän ääripäätä, liian tiukkaa ja täyteen ahdettua sekä liian väljää ja virikkeetöntä leiriohjelmaa ja aikataulua. Leirillä oli myös alle kouluikäisiä lapsia, joten varasimme aikaa ulkoilulle ja lasten päiväunille.

Toinen leirin suunnittelukokous oli huhtikuussa, jolloin jatkoimme leiriohjelman ja aikataulun työstämistä. Kokousten välisenä aikana laitoimme muutamia sähköposteja, joissa hoidimme käytännön järjestelyjä ja tiedotimme toisiamme leiriin liittyvistä asioista. Molemmissa kokouksissa jaoimme leiriohjelmaan liittyviä vastuita, joita valmistelimme itsenäisesti. Kolmas suunnittelukokous toukokuulta peruttiin, koska samana päivänä päättyi leiri-ilmoittautuminen ja leirille ilmoittautuneita oli liian vähän. Olimme yksimielisiä leirin perumisesta ja siitä ilmoitettiin välittömästi leirin osallistujille ja seurakunnan emännille.

6.4 Kevätleirin peruuntuminen ja syysleirin suunnittelu

Kevään leiri-ilmoittautuminen alkoi noin 5 viikkoa ennen leiriä ja leiristä tiedotettiin seurakunnan Internet-sivuilla, paikallislehdissä, Narikka-illoissa, Narikan omassa Facebook-ryhmässä, kauppojen ilmoitustauluilla sekä Facebookin yksityisviesteillä. Leiriä mainostettiin nuorten aikuisten Kevätleirin nimellä ja leiri-ilmoittautumisessa ilmeni, että leirillä on aikuisille ja lapsille erillistä sekä yhteistä leiri-ohjelmaa. Aktiivisesta ja hyvissä ajoin toteutetusta tiedotuksesta ja mainonnasta huolimatta leirille ilmoittautui vain kolme aikuista ja kaksi lasta. Peruimme leirin, koska leiriläisiä oli vähän eikä leirin toteuttaminen olisi ollut mielekästä osallistujille tai ohjaajille. Taloudellisista syistä leiriä ei olisi tarvinnut perua.

Monet Narikka-iltojen vakiokävijöistä kertoivat meille, että kevätleirin ajankohta ei sopinut heille. Pohdimme leirin peruuntumisen syitä ja emme nähneet tiedotusta syyksi vähäisiin ilmoittautumisiin, vaan juuri tämän ajankohdan sopimattomuuden. Arvelimme myös, että tämän kaltaiselle leiritoiminnalle ei ehkä ollut sillä hetkellä kysyntää Mäntsälässä tai se ei ollut ihmisten mielissä profiloitunut heidän leirikseen. Halusimme pitäytyä alkuperäisessä kohderyhmässämme, joten leirin tiedotus ja mainonta säilytettiin samankaltaisena. Syysleirin ilmoittautumisen ja tiedotuksen aikataulun suunnittelimme toukokuussa, jolloin sovimme myös syysleirin ensimmäisen leirisuunnittelukokouksen ajankohdan. Syysleirin ilmoittautuminen alkoi viisi viikkoa ennen leiriä.

Pidimme syysleirin suunnittelukokouksia kaksi kertaa elokuussa ja niissä hi-
oimme leirin aikataulua ja teimme listan leiritarvikkeista sekä suunnittelimme lau-
lun ja rukouksen- illan. Päätimme leirikirjeiden ja leirimaksujen postituksen ajan-
kohdan ja muokkasimme kevätleirin ohjelmaa siten, että karsimme pois kukkien
istutuksen. Kevätleirin ohjelma sopi muilta osin myös syksyiseen ajankohtaan,
joten ei ollut tarvetta suurempiin muutoksiin. Viikko ennen leiriä tein Tietomiek-
kailun ja valmistin sunnuntain aamuhartauden. Kesälomalla ideoin Tietomiekkai-
lun tehtäviä ja kysymyksiä. Syyskuun alussa saimme syysleirille säestäjät leiri-
läisten joukosta. Olimme Laineen kanssa yhteydessä sähköpostin ja puhelimen
välityksellä leiriä edeltävällä viikolla, sopien pienistä käytännön asioista.

7 TOTEUTUNUT LEIRI

Nuorten aikuisten syysleiri järjestettiin Mäntsälän seurakunnan Ahvenlammen leirikeskuksessa 13–15.9.2013. Leiri alkoi perjantai-iltana ja päättyi sunnuntai-aamupäivänä. Leiriläisiä oli yhdeksäntoista, joista aikuisia oli kahdeksan ja lapsia yksitoista. Aikuisista naisia oli kuusi ja miehiä kaksi ja he olivat iältään 25–35-vuotiaita. Lapsista tyttöjä oli kaksi ja poikia yhdeksän. Neljä lapsista oli alakouluikäisiä ja seitsemän lapsista oli 0-5-vuotiaita. Leirillä oli mukana aviopari, joista kumpikaan ei kuulu Mäntsälän seurakuntaan. Ohjaajat mukaan lukien aikuisia oli yhteensä kymmenen. Leirillä oli kolme lastenhoitajaa, joista kaksi oli 17-vuotiaita ja yksi 15-vuotias. Leirillä oli yhteensä 24 henkilöä.

Leiriryhmämme oli suurryhmä, koska leiriläisiä oli yhdeksäntoista. Aikuiset leiriläiset muodostivat oman pienryhmän ja siinä tutustuttiin nopeasti. Pienryhmässä kaikki ryhmäläiset kykenevät olemaan vuorovaikutuksessa kaikkien kanssa, mutta suurryhmässä se ei ole mahdollista (Kataja ym. 2011, 15). Leirin suunnittelussa huomioitiin esimerkiksi ryhmäytymisen tärkeys leirin toimivuudelle ja ryhmäytymiseen panostettiin erityisesti ensimmäisenä leiri-päivänä.

Leirillä pyrittiin tukemaan leiriläisten kristillistä identiteettiä ja vahvistamaan yhteyttä Mäntsälän seurakuntaan. Leiriläisiä myös kutsuttiin nuorten aikuisten toimintaan, osallistujiksi sekä vastuunkantajiksi. Leiriolosuhteissa on helppoa tutustua uusiin ihmisiin ja kokea yhteyttä toisiin kristittyihin. Tulevaisuudessa vapaaehtoiset nuoret aikuiset suunnittelevat ja toteuttavat nuorten aikuisten leiritoimintaa.

Leiriohjelma sisälsi kädentaitotuokioita, iltaohjelmia, hartauksia, ulkoilua, vapaa-aikaa ja saunomista. Ruokailut rytmittävät leiripäiviä ja leiriläisten ruoka-aineallergiat huomioitiin ennakkotiedon mukaisesti. Leiriläiset majoittautuivat kahden tai neljän hengen huoneissa. Leirin ohjelma oli suunniteltu niin, että aikuisille oli paljon omaa ohjelmaa, jolloin lapset olivat lastenhoidossa, jossa oli myös ohjattua toimintaa. Leiriryhmän yhteisiä ohjelmanumeroita oli jokaisena leiripäivänä.

Molemmat ohjaajat antoivat leiriläisille toimintaohjeita, huolehtivat aikataulussa pysymisestä ja ohjasivat itsenäisesti erilaisia ohjelmatuokioita. Laine antoi pääasiallisesti ohjeet lastenhoitajille. Leirin säästyksestä vastasi kaksi leiriläistä ja nuorten aikuisten toiminnan vastuuhenkilö ohjasi Raamattu-työskentelyn. Leiriohjelma ja aikataulu muuttuivat hieman leirin aikana, mutta pääosin leiri toteutui suunnitelmien mukaisesti.

7.1 Ensimmäinen leiripäivä

Nuorten aikuisten syysleiri alkoi perjantaina 13. syyskuuta kello 18.00 Ahvenlammen leirikeskuksessa. Leirin ohjaajat ja lastenhoitajat saapuivat kello 16.30 leirikeskukseen järjestelemään leiritarvikkeita, keskustelemaan leirin ohjelmasta sekä valmistelemaan sali iltaohjelmaa varten, jakamalla laulukirjat ja istuintyynynt paikoilleen. Lastenhoitajat järjestivät lapsille askartelupöydän, jonka ääressä he saivat piirrellä sillä aikaa, kun odotimme kaikkien leiriläisten saapumista leirikeskukseen ja ensimmäisen, yhteisen ohjelmanumeron aloittamista. Ensimmäinen leiriläinen saapui kuljetusjärjestelyiden vuoksi jo kello 17, josta oli etukäteen hänen kanssaan sovittu. Alkujärjestelyihin meni hieman enemmän aikaa kuin olimme ajatelleet, koska saliin oli jätetty isoja pöytiä, jotka piti purkaa ja kantaa varastoon.

Ketolan mukaan huolellisesti suunniteltu leiri edesauttaa hyvän leirihengen syntymisessä. Leiriläisten saapuessa leirille, tulee ohjaajien olla heitä vastassa. Leiripaikka tai leirialue täytyy tehdä viihtyisäksi ja siistiksi, koska se vaikuttaa myös osaltaan leirin ilmapiiriin. (Ketola 2002, 71.) Leiriläiset tulivat leirille leirikirjeessä olleen aikataulun mukaisesti ja toivotimme jokaisen henkilökohtaisesti tervetulleeksi leirille leirikeskuksen aulassa ja ohjasimme leiriläisiä valitsemaan huoneen majoittautumista varten. Leiriläiset kirjoittivat paperille nimensä ja laittoivat sen oman huoneen oveen. Ohjaajille oli tärkeää tietää, missä kukin leiriläinen majoitautui, esimerkiksi tulipalotilanteen varalta. Rohkaisimme leiriläisiä vapaasti tutustumaan leirikeskuksen tiloihin ja moni leiriläinen kävi itsenäisesti tutustumassa saunatiloihin, saliin, kappeliin ja ruokasaliin.

Perjantai-illan leiri-ohjelma oli esillä aulatilassa, josta leiriläiset saivat tietoa illan kulusta. Uusi ja moderni leirikeskus on tilava ja hieman ylellinenkin, koska majoitushuoneissa on oma wc ja suihku. Leirikeskus on puitteiltaan kuitenkin hieman klininen ja kolkon oloinen, mikä ei edistä lämmintä ja kodikasta leiritunnelmaa. Koristelimme ruokasalin pöydät kynttilöillä ja lasihelmillä, luodaksemme mukavaa tunnelmaa leirille. Ulkoisilla puitteillakin on oma merkitys viihtyisyyden kannalta.

Laine ja minä kerroimme iltaohjelman alussa leirin säännöistä ja leirialueen rajoista ja muista käytännön asioista sekä perjantai-illan ja lauantai-aamun aikataulusta. Ohjaajan tulee kiinnittää huomiota siihen, millä sävyllä hän kertoo leirin säännöistä ja ohjeista. (Ketola 2002, 71.) Ohjeet annettiin asiallisesti ja lempeästi. Emme lähestyneet leirisääntöjä negatiivisesti luettelemalla asioita, joita ei saa tehdä.

Minä vastasin iltaohjelman suunnittelusta ja ohjaamisesta. Iltaohjelma oli koko leiriryhmän yhteinen ohjelma, joka koostui tutustumis- ja nimileikeistä sekä lauluista. Iltaohjelman kesto oli noin 45 minuuttia ja se pidettiin salissa. Iltaohjelma aloitettiin laululla, jonka jälkeen muodostettiin janoja leiriläisten ominaisuuksien mukaan, esimerkiksi nuorin leiriläisistä janan ensimmäiseksi ja vanhin leiriläinen janan viimeiseksi. Näiden jälkeen oli vuorossa reipas laululeikki ja tutustumisleikki. Jokainen leiriläinen kertoi oman nimensä toisille ja keksi yhden liikkeen ja muut leiriläiset toistivat yhtä-aikaa leiriläisen nimen ja liikkeen. Muutaman yhteislaulun jälkeen leiriläiset kulkivat ympäri salia ja muodostivat pieniä ryhmiä, annettujen ohjeiden mukaisesti.

Leikkien kautta leiriläiset oppivat toistensa nimiä ja ottivat kontaktia toisiin leiriläisiin. Laulut loivat leppoisaa leiritunnelmaa. Ketola toteaa, että onnistunut ryhmäytyks voi vähentää kiusaamista ja ennaltaehkäistä leiriläisen ulkopuolelle jäämistä. Ryhmäytymistä pystytään vahvistamaan leirin aikana. (Ketola 2002, 72.) Iltaohjelman päätavoitteena oli leiriläisten ryhmäyttäminen ja leirin käynnistäminen mukavan yhdessä olon ja yhteisen tekemisen merkeissä.

Laine piti iltahartauden välittömästi iltahjelman jälkeen, jolloin leiriryhmää ei tarvinnut koota uudelleen yhteen ja iltahartaudesta päästiin suoraan iltapalalle. Iltahartaus kesti noin kymmenen minuuttia ja sen aiheena oli uusien tilanteiden aiheuttama jännitys ja Jumalan huolenpito. Iltapala alkoi kello 19 aikaan, josta leiriläiset lähtivät omaa tahtia iltapesulle ja nukkumaan. Iltapala syötiin tunnelmallisessa kynttilävalaistuksessa ja sen aikana leiriläiset keskustelivat ja tutustuivat toisiinsa.

Aikuisten oma, vapaaehtoinen iltahjelma oli tarkoitus aloittaa kello 20.30 sa-lissa. Iltahjelma jouduttiin siirtämään lauantai-aamupäivään, koska leiriläisiä oli vain kaksi paikalla sovittuun aikaan, ja ohjelmanumeroa ei ollut mahdollisuutta toteuttaa näin pienelle joukolle. Iltahjelman lisäksi olimme suunnitelleet elokuva-illan, joka toteutettiin. Siirsimme elokuvan aloitusta puolella tunnilla eteenpäin, vähäisen osallistujamäärän takia. Olisimme voineet etukäteen kysyä, kuinka moni on tulossa, mutta se ei olisi ehkä auttanut, koska etukäteen on vaikea arvioida lapsen nukahtamista. Elokuvan aloituksen siirtäminen oli hyvä päätös, koska leiriläisiä tuli kolme lisää kello 21.30 mennessä, jolloin elokuva alettiin katso-maan. Iltapalan ja elokuvaillan välillä oli aikaa peräti kaksi tuntia, joka on pitkä aika odottaa seuraavan ohjelman alkua, vaikka iltahjelma ja elokuva olivatkin vapaaehtoisia ohjelmanumeroita.

Elokuva-ilta oli hyvin valmisteltu, vaikka elokuvan aloittaminen viivästyi. Nuorten aikuisten toiminnasta vastaava vapaaehtoinen esitteli mielenkiintoisesti eri elokuvavaihtoehtoja ja piti äänestyksen siitä, mikä elokuva katsottaisiin. Elokuvat edustivat erilaisia lajityyppejä actionista komediaan ja draamasta fantasiaan. Minä vastasin elokuva-herkkujen ostamisesta ja esille laitosta. Leiriläiset olivat iloisesti yllättyneitä heille varatuista sipseistä, karkeista ja limuista. Elokuva-illan tarkoituksena oli hieman hemmotella heitä arkiviikon päättyessä ja tarjota pieni levähdyshetki. Kannoimme saliin elokuvan ajaksi nojatuolit ja rahat aulasta, jolloin salista tuli aivan kuin oikea elokuvateatteri. Elokuva loppui noin kello 23.30, jota ennen osa leiriläisistä lähti nukkumaan. Kukaan ei kuitenkaan harmitellut, että ei jaksanut katsoa elokuvaa aivan loppuun asti. Ohjaajat toivottivat kaikille hyvät yöt. Ensimmäinen leiripäivä oli kokonaisuudessaan onnistunut, vaikka illan aika- taulua jouduttiinkin muuttamaan.

7.2 Toinen leiripäivä

Ensimmäinen kokonainen leiripäivä alkoi aamupalalla, jota oli tarjolla kello 8–9 välillä. Aamupala toteutettiin liukuvasti, jotta aamupalalle sai tulla haluamaansa aikaan ja ensimmäinen ohjelmanumero alkoi vasta kello 9.30. Pidimme tärkeänä kiireetöntä leiripäivän aloitusta. Aamupalan jälkeen kokoonnuimme saliin aamuhartauteen. Minä pidin aamuhartauden Hilja Aaltosen hartauskirjan pohjalta ja sen aiheena oli Jumalan armo. Kerroin leiriläisille kesälomamatkastani meren äärellä ja siitä, kuinka satuin lukemaan Aaltosen tekstiä armon merestä ja siitä, miten Jumala puhutteli minua tekstin kautta. Ihminen, joka tunnustaa syntinsä Jumalan edessä, saa aina syntinsä anteeksi ja on kuin puhdas kuin kivi meren äärellä (Aaltonen 2010,13).

Aamuhartaus päättyi Herran siunaukseen ja yhteislauluun. Elävöitin hartautta rakentamalla pienen alttarin, jossa oli sinisestä kankaasta tehty meri, kynttilöitä ja suuri puinen risti. Pienimmät lapset eivät ehkä ymmärtäneet vertausta armon merestä, mutta alttari ja hartauden tunnelma saattoivat sen sijaan jäädä heille mieleen.

Nuorten aikuisten leirin aikana PTK järjesti Mäntsälän seurakunnan kanssa perhepäivän Ahvenlammen leirikeskuksen pihapiirissä. Perheelliset leiriläiset osallistuivat perhepäivään, heille erikseen varattuna ajankohtana. Perhepäivän ohjelmassa oli luontopolku ja makkaran grillausta. Perhepäivään osallistumisen kautta nuoret aikuiset saivat kokemuksen koko perheelle suunnatusta kristillisestä kasvatuksesta. Yhteistyö Poikien ja tyttöjen keskuksen ja seurakunnan nuorisotyöntekijöiden kanssa täydensi leirin ohjelmaa.

Kirkon kasvatustyössä on jo pidemmän aikaa tehty yhteistyötä erilaisten järjestöjen kautta. Kirkon lapsi- ja nuorisotyöllä oma palvelujärjestö Kirnu, johon kuuluu esimerkiksi tyttöjen ja poikien keskus PTK. (Porkka 2008, 211.) Kaksi perheetöntä leiriläistä jäivät minun kanssani leirikeskukseen maalamaan alttaritaulua ja katsomaan Jarmo Sormusen Raamattu-opetusta videotykillä ja keskustelemaan opetuksen sisällöstä. Raamattu- opetuksen aiheena oli kylväjä-vertaus, joka kertoo erilaisista ihmisistä ja heidän tavoistaan suhtautua evankeliumiin ja uskoon.

Pohdimme opetuksen pohjalta omaa kristillistä identiteettiämme ja sitä, miten voimme tukea tai rohkaista toisia ihmisiä elämään kristittyinä. Osa perhepäivään osallistuvista leiriläisistä saapuivat leirikeskukseen jo ennen lounasta, jolloin he pääsivät osallistumaan alttaritaulun maalaamiseen. Alttaritaulua oli mahdollisuus maalata myös myöhemmin samana leiripäivänä.

Lounaan jälkeistä vapaa-aikaa lyhensimme, jotta ehdimme pitää perjantai-illalta lauantaille siirtyneen aikuisten iltaohjelman. Lapsille oli 45 minuuttia lastenhoitoa, jonka aikana aikuiset osallistuivat tietomiekkailuun. Suunnittelin ja ohjasin tietomiekkailun, jossa oli erilaisia kysymyksiä ja tehtäviä eri aihe-alueista. Aikuisista muodostin kaksi ryhmää ja he kilpailivat toisiaan vastaan suorittamalla annettuja tehtäviä ja vastaamalla kysymyksiin. Tehtävänä oli esimerkiksi matkailumainoksen keksiminen Mäntsälälle. Muutama lapsi ikävöi vanhempansa ja he tulivat saliin kesken tietomiekkailua. Lapset eivät häirinneet ohjelman toteutusta, koska he olivat rauhallisesti ohjelman aikana.

Tietomiekkailun jälkeen oli vapaa-aikaa ennen päiväkahvia, jolloin oli mahdollisuus ulkoilla, pelata pingistä, käydä leirikioskilla ostoksilla, askarrella helmikoruja tai vain levähtää omassa huoneessa. Lapsille oli oma korupaja ja aikuisille oma, joskin isommat lapset askartelivat myös aikuisten korupajassa. Korupajat osoittautuivat suosituiksi ja niissä oli aina leiriläisiä vapaa-ajalla. Korupajat olivat lauantai-iltapäivästä aina sunnuntai-aamupäivään leiriläisten käytössä. Lasten korupajassa tehtiin hamahelmistä monenlaisia kuvia ja aikuisten korupajassa askarteltiin kaula- ja rannekoruja. Lastenhoitajat olivat lasten korupajassa läsnä ja turvallisuussyistä he silittävät hamahelmityöt.

Leirillä kristillistä kasvatusta toteutettiin konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaisesti. Raamattu-opetus poikkesi perinteisestä puhuja-kuulija-asetelmasta siten, että opetuksen sijaan oli alustus seurakunnasta. Lyhyt alustus johdatti aiheeseen, jonka jälkeen keskusteltiin pienissä ryhmissä seurakunnan olemuksesta ja tehtävistä. Keskustelun apuna käytettiin kuvia ja apukysymyksiä. Ryhmä vuoroitellen jakoivat muille joitakin keskusteluissa heränneistä ajatuksista. Leiriläiset pääsivät itse rakentamaan ja jäsentämään käsitystään seurakunnasta.

Leiriläisille jaetut kuvat kertoivat siitä, miten Raamatussa seurakuntaa kuvataan, joten opetus ei jäänyt vain leiriläisten ja ohjaajien omien ajatusten tai kokemusten varaan. Leiriläiset innostuivat keskustelemaan ja jakamaan ajatuksiaan seurakunnasta ja osa toivoi, että aikaa olisi ollut enemmän käytettävissä tähän työskentelyyn.

Alustuksen jälkeen minä esittelin nuorten aikuisten iltojen vapaaehtoistehtäviä ja kerroin kansiosta, johon voi ilmoittautua, jos on kiinnostunut toimimaan nuorten aikuisten illoissa vapaaehtoisena. Minä jouduin keskeyttämään leiriläisten keskustelun, joka harhautui pois vapaaehtoistehtävistä, jotta pysyisimme aikataulussa. Esittelyn jälkeen yksi leiriläinen ilmoittautui erääseen vapaaehtoistehtävään. Kolme leiriläisistä toimii jo nuorten aikuisten illoissa vapaaehtoisena ja yksi leiriläistä on joskus ollut vapaaehtoisena. Nuoret aikuiset toivat esille palautekyselyssä esille, että he olisivat halunneet enemmän aikaa keskustelulle ja tämä kokemus saattoi syntyä siitä, että kahdessa peräkkäisessä ohjelmanumerossa ohjaajien täytyi rajata keskustelua. Alustuksen kaikkia apukysymyksiä ei ollut tarkoituskaan käydä läpi, joka jäi harmittamaan osaa leiriläisistä. Seuraavalla nuorten aikuisten leirillä alustukselle ja siihen liittyvälle keskustelulle voisi silti varata enemmän aikaa, jolloin olisi mahdollisuus valitun teeman laajempaan käsittelyyn.

Päivällisen jälkeen aikuistyön kappalainen ohjasi leiriläisille israelilaisia tansseja salissa, joihin osallistuivat lapset sekä aikuiset. Yhteinen liikuntahetki piristi ja loi hyvää yhteishenkeä leirille. Kaikki pystyivät osallistumaan tansseihin ja kappalainen korosti, että tärkeintä ei ollut oikeat askeleet vaan hauskanpito. Tanssihetki tarjosi myös elämyksen leiriläisille ja se ajoitettiin ennen saunoja, jotta liikunnan jälkeen olisi mahdollisuus käydä peseytymässä. Kappalainen kertoi liikkeiden merkityksestä ja käänsi laulujen sanoman lyhyesti suomeksi, joten tanssihetki oli myös eräänlainen iltahartaus. Toisen leiripäivän ohjelma päättyi saunomiseen ja iltapalaan. Aikuisten vapaaehtoinen iltaohjelma alkoi ajallaan kappelissa. Kappelissa vietimme noin puolen tunnin mittaisen laulun ja rukouksen illan, johon osallistui suurin osa aikuisista sekä yksi kouluikäinen leiriläinen. Sen jälkeen oli jälleen mahdollisuus elokuvan katsomiseen, johon osallistuivat tällä kertaa lähes kaikki aikuiset.

7.3 Kolmas leiripäivä

Aamupalan ja aamuhartauden aikataulu oli sama kuin lauantaina. Leirikeskuksessa on kappeli, jonne kokoonnuimme aamuhartauteen. Leiriläisten yhteistyön tuloksena syntynyt alttaritaulu asetettiin kappelin etuosaan. Alttaritauluun oli maalattu eläimiä, kasveja, puita, aurinko ja perhosia. Aamuhartauden suunnittelin kirkkovuoden mukaisesti. Kyseinen sunnuntai oli 17.sunnuntai helluntaista ja aiheena oli Jeesus antaa elämän. Aamuhartaudessa lauloimme virren 517 ja luin päivän evankeliumitekstin, jossa Jeesus herätti leskiäidin pojan kuolleista. Puhuin hartaudessa siitä, miten Jeesus antoi elämän kuolleelle pojalle ja miten Jeesus haluaa antaa elämän kaikille seuraajilleen. Kristityn elämän ei tarvitse olla tylsää ja harmaata, vaan se voi olla täynnä elämää ja iloa, kuten tekemämme alttaritaulu. Muokkasin päivänrukousta lisäämällä siihen kiitoksen yhteisestä leiristä ja pyynnön, että Jumala siunaisi leiriläisiä ja antaisi heidän kokea arjessaan Jumalan läsnäoloa.

Aamuhartauden jälkeen oli pieni tauko ja siirryimme askartelemaan magneetteja softis-paperista. Olimme suunnitelleet, että siirrymme suoraan kappelista askartelemaan, mutta minä unohdin sen. Lapset ja aikuiset innostuivat kovasti magneetti-askartelusta, joten päätimme jättää lyhyen ulkoiluhetken pois ennen lounasta. Minä näytin lapsille kuvia puhelimestani, koska muutama heistä halusi tehdä logoja ja he tarvitsivat mallia niihin. Leiriläiset halusivat tehdä useita magneetteja, joten askartelulle otettiin lisää aikaa ulkoilusta.

Ajattelin, että leiriläiset ehtisivät ulkoilla omatoimisesti leirin päättyttyä. Askartelun jälkeen aikuiset antoivat leiristä palautetta, täyttämällä palautekyselylomakkeen, jonka aikana oli lastenhoito. Leiri päättyi lounaaseen ja leiriläiset lähtivät kotiin kello 12.30. Leiriläiset kiittivät meitä leiristä. Laine ja minä jäimme hetkeksi järjestelmään leiritavaroita.

Kristillisen kasvatuksen kuusi ulottuvuutta näkyvät leirillä monin eri tavoin. Rituaalinen ulottuvuus oli osa leirin kristillistä kasvatusta, koska ohjelmaan sisältyi yhteislaulua, rukousta ja sunnuntain hartaudessa puhuin päivän evankeliumi-

tekstistä. Eettis-moraalinen ulottuvuus toteutui leirillä esimerkiksi vaitiolovelvollisuuden pitämisenä. Leirin tavoitteena oli tukea leiriläisten kristillistä identiteettiä, joka liittyi kristillisen kasvatuksen opilliseen ulottuvuuteen. Huolenpidollinen ulottuvuus toteutui esimerkiksi siinä, että varmistin yhteisen ohjelmanumeron, että kaikki leiriläiset olivat paikalla. Leirillä otimme myös huomioon leiriläisten perustarpeet ja varasimme riittävästi aikaa ruokailuille, unelle, vapaa-ajalle ja omaehtoiselle ulkoilulle. Suhtauduimme kaikkiin leiriläisiin myönteisesti ja huomioimme kaikkia tasapuolisesti.

Pedagoginen ulottuvuus toteutui leirillä esimerkiksi Raamattu-työskentelyn kautta, jossa pohdimme seurakunnan olemusta Raamatun tekstien pohjalta. Minun oli helppo sitoutua kirkon uskoon ja arvoihin, koska minulla on vahva kristillinen identiteetti ja työkokemusta kirkon alalta. Kokemuksellista ulottuvuutta on haastavaa havainnoida, koska kyseessä on ihmisten kokemukset Jumalasta ja lähimmäisistä. Nuorten aikuisten leirillä me ohjaajat olimme enemmän kasvun mahdollistajia ja kasvukumppaneita, kuin kristillisiä kasvattajia.

8 LEIRIN ARVIOINTI

Leirin arviointi tapahtui ohjaajien havaintojen, palautekyselyn vastauksien ja niiden analysoinnin pohjalta. Leiriä arvioitiin myös peilaamalla toteutunutta leiriä, leirille asetettuihin tavoitteisiin. Leirin kolmantena päivänä nuorille aikuisille pidettiin palautekysely, jossa oli kuusitoista kysymystä muun muassa leirin ohjelmaan, aikataulutukseen, ohjaajien toimintaan, lastenhoitoon ja leiritoiminnan kehittämiseen liittyen. Aikuisia leiriläisiä oli leirillä kahdeksan, mutta palautekyselyyn vastasi heistä seitsemän. Kahdeksas leiriläinen lähti varhain sunnuntai-aamuna pois leiriltä, joten häneltä palautekyselylomake täyttämättä. Palautekyselyyn vastaamiseen oli varattu puoli tuntia ennen lounasta. Palautetta leiristä kerättiin nimettömästi ja tila oli rauhallinen.

Painotimme leiriläisille rakentavan kritiikin merkitystä leiritoiminnan kehittämiseksi ja saimmekin monia kehitysehdotuksia. Leiri täytti sille asetetut tavoitteet hyvin. Leirin ohjelma oli osallistavaa ja leirillä oli hyvä ja avoin ilmapiiri. Leirin aikataulussa pysyttiin varsin hyvin ja leiriohjelma koettiin mielekkäänä. Ohjelman ja vapaa-aika olivat tasapainossa keskenään. Kooste leiriläisten palautteista annetaan avuksi tulevien leirien suunnittelijoille. Nuoret aikuiset ja heidän lapsensa olivat tyytyväisiä leirin järjestelyihin, kuten esimerkiksi lastenhoitoon. Kaikki leiriläiset olivat kiinnostuneita osallistumaan jatkossakin nuorten aikuisten leireille.

8.1 Leirin ajankohta ja leiriohjelman aikataulutus

Leirin ajankohtaa pidettiin yleisesti hyvänä ja sopivana. Yksi leiriläisistä toivoi, että leiri olisi pidetty myöhemmin syksyllä ja toinen taas koki leirin piristävän alkavaa syksyä. Varasimme leirikeskuksen alkusyksystä, jolloin leirikeskus oli vapaana. Suurin osa leiriläisistä koki leirin aikataulutuksen onnistuneena ja heidän mielestään ohjelmaa ja vapaa-aikaa oli sopivasti ja ohjelmanumeroiden kestot sopivan mittaisia. Aikataulua kuvattiin sopivan väljäksi ja ohjelmaa oli riittävästi. Kaksi leiriläistä koki lauantaiohjelman liian tiiviiksi.

Perjantailta siirtyi lauantaille Tietomiekkailu, jolloin lauantaille tuli 45 minuuttia lisää ohjelmaa. Eräs leiriläinen painotti sitä, että leirillä tulee olla riittävästi ohjelmaa, koska leirille tullaan tekemään ja touhuamaan ja hän koki, että tekemistä oli riittävästi. Yksi leiriläisistä koki joidenkin ohjelmanumeroiden väliin jääneen vapaa-ajan liian pitkäksi, koska silloin pienet lapset villiintyivät. Eräessä vastauksessa todettiin, että aikataulussa pysyttiin hyvin. Me ohjaajat koimme myös aikataulutuksen onnistuneena. Ohjelmaa ja vapaa-aika oli sopivassa suhteessa. Vapaa-ajalla oli erilaisia virikkeitä, joista sai valita tekemistä vapaa-ajalle. Vaihtoehtoina oli askarteleminen, piirtäminen, pingiksen pelaaminen ja ulkoilu. Leirille otimme mukaan myös joitakin leluja pienemmille lapsille.

Lautapeli-kaapin unohdimme siirtää toimistosta aulaan eikä kukaan kysynyt lautapeleistä. Olisimme voineet aktiivisemmin ehdottaa, että aikuinen voi vapaa-ajalla mennä esimerkiksi hetkeksi lapsiensa kanssa ulos, heidän käydessä levottomiksi. Kouluikäisille lapsille muistutin, että ulos voi mennä esimerkiksi pelaamaan jalkapalloa tai pingistä. Itse koin, että pienten lasten levottomuutta oli suhteellisen vähän ja siihen puututtiin aikuisten ja ohjaajienkin toimesta. Me ohjaajat emme kokeneet lauantain aikataulua ja ohjelmaa liian tiiviiksi, vaikka Tietomiekkailu siirtyikin perjantailta lauantaille. Lauantain virallinen ohjelma päättyi jo ilta-palaan kello 20.

8.2 Leirin ohjelma ja ilmapiiri

Leirin pääohjelmanumerot, kuten askartelut, Tietomiekkailu, yhteislaulut, perhepäivän luontopolku ja alustus olivat leiriläisille erityisen mieleisiä ohjelmanumeroita ja osa kirjoitti pitäneensä kaikesta, mitä leirillä oli tehty. Yksi leiriläinen koki leikit ja näyttelemisen epämieluisaksi ohjelmaksi. Näytelmiin hän ei osallistunut ja siihen suhtauduttiin myönteisesti, ohjaajien ja leiriläisten taholta. Perhepäivän yhdistäminen leiriin osoittautui hyväksi ratkaisuksi, koska luontopolku oli yksi pidetyimmistä ohjelmanumeroista. Yhteistyö perhepäivän järjestäjien kanssa oli lisäresurssi, koska meidän ei tarvinnut itse suunnitella ja valmistella luontopolkua. Koruaskarteluita pystyi tekemään lauantaista sunnuntaihin vapaa-ajalla ja tästä

mahdollisuudesta kiitettiin. Leiriläisten mielestä erityisen hyvin leirillä onnistuivat leirin aikataulutus, luontopolun yhdistäminen leiriin, yhteiset askartelut ja korupaja. Yksi leiriläisistä koki erityisen onnistuneeksi leirin ilmapiirin ja eräässä vastauksessa painotettiin mahtavaa oloa, joka jäi leiristä. Leiriläiset kokivat leirin ohjelman sopivan kaikille, elämäntilanteesta riippumatta. Yksi leiriläisistä arveli, että leirillä jokaiselle oli ollut jotakin, vaikka leiriläisillä olikin erilaiset taustat.

Kaikki leiriläiset kuvailivat leirin ilmapiiriä hyvin positiivisesti. Ilmapiiri koettiin rauhalliseksi, lämpimäksi, miellyttäväksi ja ystävälliseksi. Osa kuvasi ilmapiiriä erittäin lämpimäksi ja erittäin rennoksi. Ilmapiiri kutsuttiin ihanan avoimeksi ja hyväksyväksi. Leiriläisiä ja ohjaajia pidettiin helposti lähestyttävänä. Eräs leiriläinen sanoitti leirin ilmapiirin toteamalla, että kaikki olivat leirillä hyvää pataa keskenään. Yksi leiriläisistä korosti, että toimintaan oli helppo päästä mukaan.

Ketola painottaa ohjaajien rohkaisevan asenteen ja läsnäolon merkitystä keskinäisen yhteyden syntymiselle. Ohjaajien toiminta kertoo muille tavasta, miten leirillä tulisi toimia. (Ketola 2002, 72.) Leirin ilmapiiri on tärkeä tekijä, kun arvioidaan leirin toteutumista. Leirin ilmapiiriin vaikuttaa leiriläisten suhtautuminen toisiin leiriläisiin, ohjaajien asenne ja esimerkki. Leirin aloitus vaikuttaa ilmapiirin syntymiseen, joten siinä panostettiin tutustumiseen ja jokaisen leiriläisen huomioimiseen.

8.3 Lastenhoito

Lastenhoito oli välttämätön osa nuorten aikuisten leiriä, koska se mahdollisti aikuisille suunnatun ohjelman toteuttamisen. Leiriläisten mielestä lastenhoitajia oli riittävästi ja he osasivat toimia hyvin lasten kanssa. Lastenhoidossa oli myös ohjattua ohjelmaa, joka koettiin hienoksi asiaksi. Lasten koettiin viihtyneen lastenhoidossa ja eräs leiriläisistä iloitsi siitä, että lastenhoitajat olivat koko leirin ajan käytettävissä. Yksi leiriläinen toivoi, että ohjaajat olisivat puuttuneet napakammin pienten lasten välisiin kahnauksiin. Aikuisten ja lastenhoitajien vastuulla oli ensisijaisesti selvittää pienet kinat, joita luonnollisesti voi syntyä leiritilanteessa.

Minä kuulin kyseisestä ristiriitatilanteesta ja huomattessani yhden aikuisen jo selvittävän tilannetta, poistuin paikalta. Kaksi vanhempaa leiriläistä olivat kieltäytyneet ottamasta pienempää leiriläistä leikkiin mukaan, jolloin pienempi oli pahoitannut asiasta mielensä.

Palautekyselyssä kysyttiin myös oliko jokin asia leirillä jäänyt harmittamaan Neljä leiriläisistä vastasi lyhyesti ”ei”, yksi leiriläinen jätti kohdan tyhjäksi. Yhtä leiriläisistä harmitti kotiin unohtunut itkuhälytin ja erästä leiriläistä harmitti iltanuotion puuttuminen ja ohjatun ulkoilun vähäisyys.

8.4 Ohjaajien toiminta ja vapaa sana

Leiriläisten näkökulmasta ohjaajat toimivat selkeästi, asiantuntevasti, harkitusti, reippaasti ja rauhallisesti. Eräs leiriläisistä toivoi, että joissakin ohjaustilanteissa olisimme voineet edetä ripeämmin, koska pienet lapset käyvät nopeasti rauhattomiksi.

Leirin palautekokouksessa minä ja Laine keskustelimme ohjeiden antamisesta ja koimme, ettei toimintaohjeiden antamisessa oltu toimittu hitaasti. Me ohjaajat annoimme toimintaohjeet ytimekkäästi mutta rauhallisesti. Aikuisten tulee kestää pientä lasten malttamattomuutta ja opettaa heitä siihen, että aina ei voida edetä hyvin nopeasti. Minä koen, että vanhemmat toisinaan pelkäävät, että lapset käyvät levottomiksi ja haluaisivat kiirehtimällä välttää tällaisen reaktion, koska se tuntuu vanhemmista epämiellyttävältä. Vanhemmat voisivat kohdata lapsen levottomuuden rohkeasti ja tukea heitä keskittymään ohjeiden kuuntelemiseen.

Palautekyselyssä oli kohta, jossa sai halutessaan kirjoittaa vielä vapaamuotoista palautetta ohjaajille tai palautetta leiristä. Leiriläiset kiittivät leiristä, toivoivat leiritöiminnan jatkuvan säännöllisenä, iloitsivat leiritöiminnan kehittämistä ja kertoivat leiriviikonlopun olleen ihana ja rauhallinen. Erään leiriläisen mukaan pienten lasten äänistä oli häiriinnytty aikuisten ohjelman aikana, vaikka elämisen äänet tulisi hyväksyä.

Leirin palautekokouksessa pohdimme tätä kritiikkiä ja me emme huomanneet kenkään leiriläisen sanallisesti tai sanattomasti osoittaneen närkästymistä lasten äänistä. Emme ole välttämättä huomanneet jonkun leiriläisen närkästynyttä elettä tai leiriläinen on voinut tulkita toisen eleen negatiivisemmaksi kuin se oli. Toisaalta ei voida vaatia, ettei kukaan häiriintyisi pienten lasten äänistä. Minä pidin tarvittaessa muutaman sekunnin tauon, jos pieni lapsi sattui huutamaan kovalla äänellä juuri, kun olin antamassa ohjeita. En kokenut mielekkääksi tai ammatilliseksi huutaa lapsen kanssa kilpaa.

8.5 Kokemukset leirinpuitteista ja leirin kohderyhmän rajauksesta

Leiriläiset antoivat kiitosta ruokailuiden säännöllisyydestä ja he pitivät leirikeskusta siistinä ja toimivana, mutta myös kolkkona ja steriilinä. Leirikeskukseen ulkoihin puitteisiin on vaikea vaikuttaa, mutta muodostimme pieniä oleskeluryhmiä pöydistä ja tuoleista, lisätäksemme viihtyisyyttä. Leirimaksua pidettiin kohtuullisena, edullisena tai erittäin kohtuullisena. Eräs leiriläinen alleviivasi edullisen leirimaksun mahdollistavan myös pienituloisten pääsemisen leirille. Leiriläisten kehitysehdotukset leiritoiminnalle olivat nuotioillan, lautapeliin ja ohjattujen ulkoiluhetkien lisääminen nuorten aikuisten leireille. Leiriläinen, jolla ei ole omia lapsia kehittäisi leiritoimintaa järjestämällä kahdenlaisia leirejä eli leirit erikseen perheellisille ja pareille sekä sinkuille, jos se vain olisi mahdollista.

Leiriläisistä vain kahdella ei ollut omia lapsia, joten he ehkä jonkin verran ulkopuolisuutta. Leiri olisi voinut näyttäytyä toisenlaisena, jos leiriläiset olisivat edustaneet tasaisemmin pareja, sinkkuja ja perheellisiä nuoria aikuisia. Minulla ei ole vielä lapsia, mutta en kokenut itseäni ulkopuoliseksi ohjelman aikana. Leirin vapaa-ajalla tunsin ulkopuolisuutta, koska monet leiriläisten keskustelut koskivat lasten kasvattamista. Ohjaajan roolissa minulla ei ollut kuitenkaan tarvetta kokea samaistumista toisiin.

8.6 Leirin arvosana ja muu palaute

Pyysimme leiriläisiä antamaan leirille arvosana perusteluineen, peruskoulun arvoasteikolla neljästä kymmeneen, nelosen ollessa matalin ja kymmenen korkein arvosana. Yksi leiriläinen arvioi leirin arvosanalla yhdeksän ja puoli. Kahdeksan plus oli matalin arvosana, joka annettiin. Muut leiriläiset antoivat leirille arvosanan 9. Ensimmäinen nuorten aikuisten leiri sai erittäin hyvän arvosanan, joka myös omalta osaltaan vahvistaa kokemusta onnistuneesta leiristä. Arvosana myös asettaa annetun kritiikin leiriläisen tarkoittamaan mittasuhteeseen. Leiriä pidettiin yleisesti ottaen hyvin järjestettynä, vaikkei täydellisenä. Matalimman arvosanan antaja toivoi, että lapsille ja aikuisille olisi voinut olla enemmän yhteistä ohjelmaa. Korkeinta arvosanaa perusteltiin rennolla ja kivalla ohjelmalla ja yhdessäololla. Arvosanaa yhdeksän perusteltiin sillä, että leirillä oli hyvä olla ja leiri oli hyvin järjestetty, mutta keskusteluille olisi saanut olla enemmän aikaa.

Saimme leirillä myös välitöntä palautetta leiriläisiltä. Hymyt, naurut, kiitokset ja hyväntuulisuus viestitti, että leiriläiset pitivät leiriohjelmasta. Lapsilta emme keränneet erikseen palautetta, mutta heidän innostus, tyytyväisyys ja viihtyminen leirillä osoittivat sen, että heillä oli leirillä hyvä olla ja tekemistä oli riittävästi. Leirin tavoitteena oli vahvistaa leiriläisten kristillistä identiteettiä ja osallisuutta kirkkoon, joten näistä teemoista olisi pitänyt kysyä leiriläisiltä.

Kaikki leiriläiset ilmoittivat olevansa kiinnostuneita osallistumaan nuorten aikuisten leirille jatkossakin, joista kaksi oli myös kiinnostuneita osallistumaan leiritoinnin toteuttamiseen. Osallisuuden ja kristillisen identiteetin vahvistuminen näkyy halussa osallistua jatkossakin seurakunnan toimintaan. Alustus oli monen leiriläisen mielestä mielenkiintoinen ohjelmanumero, joka myös kertoo avoimuudesta kristillistä uskoa kohtaan. Suurin osa nuorista aikuisista osallistui myös vapaaehtoiseen laulun ja rukouksen iltaan, joka antoi hengellistä ravintoa.

8.7 Leiritoiminnan tulevaisuus

Nuorten aikuisten leirejä pyritään jatkossa järjestämään kaksi kertaa vuodessa, jos niille on kysyntää. Laineen alkava äitiysloma vaikuttaa kevään leiriin siten, että keväällä on nuorten aikuisten päiväleiri, viikonloppuleirin sijaan. Laineen sijainen hoitaa perustehtäviä, ei nuorten aikuisten työhön liittyviä toimintoja. Laineen ja minun työpanoksen kautta leiritoimintaa saatiin kehitettyä Mäntsälän seurakunnassa. Toivomme kuitenkin, että nuorten aikuisten leiritoiminta ei henkilöityisi kehenkään erityisesti eikä olisi riippuvainen työntekijästä, vaan sitä vetäisi aktiivinen, sitoutunut vapaaehtoisten nuorten aikuisten ryhmä.

Maaliskuun nuorten aikuisten päiväleiriä varten muodostetaan vapaaehtoisista nuorista aikuisista koostuva työryhmä, jossa on tällä hetkellä kolme henkilöä. Työryhmään kuuluu tällä hetkellä nuorten aikuisten toiminnasta vastaava Timi Korhonen, Nita Laine ja minä. Kaksi muuta nuorta aikuista on osoittanut kiinnostusta osallistua päiväleirin suunnittelemisen.

Emme vielä tiedä tarvitsemmeko yhden seurakunnan työntekijän leirille, koska Laine on äitiyslomalla leirin aikana ja leireillä pitää olla aina yksi työntekijä läsnä. Aikuistyön kappalainen on luvannut osallistua yksittäisen leiriohjelmanumeron ohjaamiseen leirillä. Maaliskuun päiväleiri tulee toteutumaan, mutta syksyn viikonloppuleirin toteuttaminen on vielä hieman epävarmaa. Vapaaehtoisia oli hyvä saada lisää syksyn leirin järjestämiseen, jottei sen järjestäminen muutaman vapaaehtoisen kesken kävisi liian raskaaksi.

Ketolan mukaan edellisestä leiristä saadun palautteen käsitteleminen ja siitä tehdyt johtopäätökset ohjaavat tulevien leirien suunnittelua. (Ketola 2002, 62). Leirin toteutuksen arviointi ja leiriläisten palaute leiristä antoivat tietoa siitä, millaisia leirejä tulisi tulevaisuudessa järjestää. Nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittäminen suuntaa toimintatutkimuksen tavoin tulevaisuuteen eli tarkoituksena ei ollut vain leiritoiminnan aloittaminen, vaan leiritoiminnan pitkäjänteinen kehittäminen, jotta se vastaisi nuorten aikuisten tarpeisiin mahdollisimman hyvin. Opinnäytetyöni pohjalta leiritoiminnan kehittämistä voidaan jatkaa.

9 POHDINTA

Nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittäminen oli haastavaa, koska nuorten aikuisten kohderyhmä oli varsin hajanainen. Leiriläisten palaute ja meidän ohjaajien kokemus leiristä oli hyvin positiivinen. Onnistuimme siis tasapainoilemaan erilaisten tarpeiden täyttämässä. Kahdenkymmenen hengen leiriryhmä kertoo siitä, että tällaiselle leiritoiminnalle on Mäntsälässä kysyntää. Palautekyselyssä tuli esille kaksi täysin erilaista näkemystä leiritoiminnan kehittämisestä. Yksi leiriläisistä haluaisi seuraavilla leireillä enemmän lasten ja aikuisten yhteistä ohjelmaa ja eräs toinen leiriläisistä ehdotti, että pareille ja sinkuille olisi oma leiri ja perheellisille oma leiri.

Nuorten aikuisten leiriä ei ole tarkoituksenmukaista kehittää perheleirin suuntaan, koska se jättäisi perheettömät nuoret aikuiset leiritoiminnan ulkopuolelle. Mäntsälän seurakunnalla ei ole tällä hetkellä resursseja järjestää nuorten aikuisten leirejä perheellisille ja sinkuille sekä pareille erillisiä leirejä. Nuorten aikuisten toiminnassa kävijöistä valtaosa on perheellisiä, mutta se ei saa johtaa muiden nuorten aikuisten sivuuttamiseen. Nuorten aikuisten leirejä voitaisiin mahdollisesti järjestää vuorotellen perheellisille ja perheettömille, mutta se vähentäisi leirien määrää kummankin kohderyhmän kohdalla. Päiväleiri voisi olla esimerkiksi vain aikuisille suunnattu, jos lapset saisivat yhdeksi päiväksi hoitopaikan isovanhemmilta tai ystäviltä. Mäntsälän seurakunta järjestää äitien ja lasten sekä isien ja lasten leirejä, mutta koko perheelle suunnattuja perheleirejä ei ole järjestetty viime vuosina. Mäntsälän seurakunnassa olisi ehkä tarvetta kehittää seuraavaksi perheille suunnattua leiritoimintaa.

Leirillä eräs tilanne sai minut miettimään sitä, saneleeko perheelliset sen, miten nuorten aikuisten leirillä toimitaan. Ihmettelin sitä, että päiväkahvilla oli pullan sijasta vain hedelmiä. Pienten lasten takia päiväkahvilla ei tarjottu mitään makeaa, jotta pienten päiväunet eivät kärsisi. Pullan ystävänä harmistuinkin hieman tästä, mutta harmistukseni pääsyyinä oli ratkaisun takana ollut periaate. Toivon, ettei muissa leiritoiminnan kehittämistä koskevissa päätöksissä toimittaisi automaattisesti enemmistön ehdoilla.

Mäntsälän seurakunnassa nuorten aikuisten työ on vielä varsin uutta ja se hakee omaa paikkaa ja tekijöitä. Mäntsälän seurakunta mahdollistaa toiminnan taloudelliset resurssit ja tilat. Suunnitteluun diakoni on saanut hieman työaika, mutta itse toiminnan toteuttamiseen ei ole työntekijöitä, jolloin vapaaehtoisten merkitys nuorten aikuisten illoissa ja leiritoiminnan järjestämisessä korostuu. Aika näyttää, tuleeko nuorten aikuisten työstä oma työalansa tai mihin se mahdollisesti liitetään. Minä näkisin nuorten aikuisten työn luontevana osana aikuistyötä. Aikuistyö laajuutensa vuoksi ei jätä aikuistyön kappalaiselle riittävästi resursseja nuorten aikuisten toiminnan kehittämiseen. Varhaisnuorisotyön kanssa teimme yhteistyötä yhdistämällä perhepäivän osaksi leirin ohjelmaa. Nuorisotyön kanssa tehdään yhteistyötä siten, että nuorisotalolla pidetään sunnuntaisin nuorten aikuisten iltoja. Nuorten aikuisten leiritoiminnan toteuttamista tukisi yhteistyö muiden työmuotojen kanssa.

Nuorten aikuisten toiminta leireineen ja nuorten aikuisten iltoineen tarvitsisivat työntekijän, jolla olisi riittävästi aikaa ja kiinnostusta nuorten aikuisten työn kehittämiseen ja johtamiseen. Vapaaehtoisten tarve nousee siis pitkälti jäsentymättömän nuorten aikuisten toiminnan tähden, mutta samalla nykyinen tilanne tarjoaa tehtäviä vapaaehtoisille nuorille aikuisille. Leiritoiminnan järjestämisen haasteena on vapaaehtoisten pieni määrä. Nuorten aikuisten toiminnan suunnittelua ja toteutusta on haastavaa lisätä nykyistä enempää Laineelle, koska hänen virkansa perustettiin erityisesti vanhustyötä varten

Mäntsälässä ja muissa paikallisseurakunnissa tulisi aktiivisesti pyrkiä tavoittamaan nuoria aikuisia ja panostaa leiritoiminnan kehittämiseen. Viimeistään nyt olisi hyvä pohtia nuorten aikuisten huomioimista, koska moni nuori aikuinen ei löydä paikkaansa seurakunnasta eikä saa vahvistusta kristilliselle identiteetilleen. Kirkolla olisi paljon annettavaa nuorille aikuisille, mutta myös nuorilla aikuisilla olisi paljon annettavaa kirkolle. Nuorilla aikuisilla on monenlaista osaamista ja uusia ideoita, mutta he tarvitsevat mahdollisuuksia ja tukea niiden esiintuomisessa.

Kirkon ei tule esittää nuorille aikuisille vain kysymyksiä Jumalasta, elämäntarkoituksesta, taivaasta ja helvetistä. Kirkolla on myös vastauksia näihin suuriin kysymyksiin, koska kirkolla on Raamattu, jota ei ajan hammas pure. Kirkon strategiassa tähdätäänkin siihen, että vuonna 2015 kirkkoon tullaan löytämään vastauksia elämän suurimpiin kysymyksiin. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a). Kirkon tulisi tarjota nuorille aikuisille myös yhteisöllisyyttä, vapaaehtoistoimintaa ja pitää esillä evankeliumia. Nuorten aikuisten syysleirillä nämä elementit olivat läsnä.

Opinnäytetyön tekeminen hyödytti minua henkilökohtaisesti siten, että sain kokemusta nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittämisestä ja pitkäjänteisestä työskentelystä. Opinnäytetyön tekeminen antoi minulle valmiuksia nuorten aikuisten toiminnan järjestämiseen. Uuden toimintamuodon kehittäminen oli mielenkiintoista, koska se sisälsi monia eri vaiheita. Sain käyttää kokonaisvaltaisesti luovuuttani pyrkiessäni luomaan mielekästä leiritoimintaa nuorille aikuisille, yhteistyössä seurakunnan diakonin kanssa.

Olin koko opinnäytetyöprosessin aikana oma-aloitteinen, aktiivinen, huolellinen ja tavoitteellinen työskennellessäni leiritoiminnan kehittämisen edistämiseksi. Oma leirikokemus ja vahvat ohjaustaidot vapauttivat minut pohtimaan kohderyhmän tarpeita tavanomaisten leirirutiinien sijasta. Leiritoiminnan järjestämisessä pyrin jatkossa tietoisemmin ennakoimaan mahdollisia muutoksia ja varaamaan enemmän aikaa käytännön järjestelyille. Leirillä panostin leiriläisten kohtaamiseen ja keskustelin jokaisen leiriläisen kanssa. Olen hyvin tyytyväinen omaan toimintaani suhteessa leirin suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Opinnäytetyön teko vahvisti ammatillisuutta siten, että toiminnan suunnittelussa tulen jatkossa painottamaan toiminnan tavoitteellisuutta ja ottamaan huomioon kunkin kohderyhmän tarpeet toiminnan toteutuksessa. Haluan tulevaisuudessa aina pyytää palautetta leirin osallistujilta, jotta voin kehittää leirejä vastaamaan leiriläisten todellisiin tarpeisiin ja toiveisiin. Opinnäytetyöprosessin aikana huomasin, että kahden henkilön työskentely toiminnan kehittämiseksi tuottaa enemmän uusia ja monipuolisia toimintatapoja. Olen aina pitänyt itsenäisestä työskentelystä, mutta koen syttyneeni nyt myös ryhmätyöskentelylle.

Aloittaessani nuorten aikuisten leiritoiminnan kehittämistä en heti tiedostanut millaisiin asioihin tulisi kiinnittää huomiota leirin järjestämisessä. Leiriprosessin edessä aloin hahmottamaan nuorten aikuisten kohderyhmän laaja-alaisuutta ja leiripalautetta analysoimalla tulini tietoisesti siitä, mihin suuntaan leiritoimintaa tulisi kehittää. Näin jälkikäteen toivon, että olisin pystynyt järjestämään kaksi nuorten aikuisten leiriä, jotta leiritoiminnan kehittämistä olisi voitu viedä pidemmälle. Toimintatutkimukseen kuuluva toisto ei siis täysin päässyt toteutumaan opinnäytetyöprosessissa. Toimintatutkimuksen elementteihin perehtyminen oli ammatillisesti hyvin kehittävää ja avasi minulle näkökulmia siihen, miten toiminnan kehittämistä voidaan lähestyä. Minulle näitä näkökulmia ovat reflektoinnin tärkeys, toiminnan arviointi, kokeileminen sekä toimintaa koskettavien henkilöiden mukaan ottaminen toiminnan kehittämiseen.

Tulevana sosionomina ja kirkon nuorisotyöntekijänä haluan työskennellä kehittäväällä ja tutkivalla työotteella, jotta asiakaslähtöisyys voisi toteutua käytännön työssä. Opinnäytetyöprosessi antoi minulle valmiuksia työn kehittämiseen.

LÄHTEET

- Aaltola, Juhani & Syrjälä, Leena 1999. Tiede, toiminta ja vaikuttaminen .Teoksessa Heikkinen, Hannu L.T Heikkinen, Rauno Huttunen, Pentti Moilanen (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Jyväskylä: ATENA KUSTANNUS, 11–24.
- Aaltonen, Hilja 2010. Tien päässä taivas. Hämeenlinna: Päivä Osakeyhtiö.
- Dunderfelt, Tony 1998. Elämänkaari psykologia lapsen kasvusta yksilön henki- seen kehitykseen. Porvoo-Helsinki-Juva: Werner Söderström Osa- keyhtiö.
- Nuorisolaki 2006/72, 27.1.2006 Viitattu 15.4.2013 <http://finlex.fi/fi/laki/ajan- tasa/2006/200672>
- Frykholm, Amy 2011 Loose Connections. Article Christian Century 5/31/2011, vol 128 issue 11, 4.p Viitattu 13.4.2013 Saatavissa [http:// nelliportaali.fi](http://nelliportaali.fi), EBSCO Academic Search Premier -aineisto
- Grönlund, Henrietta 2006. Nuoret aikuiset kirkon vapaaehtoistoiminnassa, Ar- vostukset, asenteet ja aktivointi. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Nie- melä, Juha Petterson, (toim.) Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 118–133.
- Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Te- oksessa Marianne Nylund, Anne Birgitta Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta, anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.

- Heikkinen, Hannu LT & Jyrkämä, Jyrki 1999. Mitä on toimintatutkimus? Teoksessa Hannu L.T Heikkinen, Rauno Huttunen, Pentti Moilanen, Pentti (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Jyväskylä: ATENA KUSTANNUS, 25–62.
- Helenius Timo 2005. Apostolien jalanjäljissä – nuoret aikuiset ja kirkko. Teoksessa Terhi Paananen, Hans Tuominen, Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 339–351.
- Hyvönen, Jenni 2006. Urbaanin kristityn nuoren aikuisen spritualiteetti. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 84–103.
- Juvonen, Pilvi 2010. Lähden mukaan, jos kutsutaan. Vapaaehtoistyö Järvenpään seurakunnan nuorten aikuisten osallisuutta vahvistamassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Järvenpään toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Kallio, Miika & Konttinen, Janne 2009. Urban Light Uudenlaisen nuorten aikuisten toimintamuodon kehittäminen Lahden seurakuntayhtymässä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Kirkkohallitus i.a. Nuoret aikuiset, leirit. Viitattu 14.4.2013. <http://www.sakasti.evl.fi>. Tuloste tekijän hallussa.
- Kiviniemi, Kari 1999. Toimintatutkimus yhteisöllisenä projektina. Teoksessa Hannu L.T Heikkinen, Rauno Huttunen, Pentti Moilanen (toim.) Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Jyväskylä: ATENA KUSTANNUS, 63–84.

- Koivula Annika, Niemelä Kati 2006. Uskonnollinen kasvatus sillanrakentajana. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 163–177.
- Kosunen, Emilia 2006. Nuorten miesten mysteeri – Kirkosta eronneiden nuorten miesten spiritualiteetti. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 263–277.
- Kataja, Jukka & Jaakkola, Timo, Liukkonen, Jarmo 2011. Ryhmä liikkeelle. Toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi. Jyväskylä : PS-kustannus
- Launonen, Pekka 2008. Kasvattava ja palveleva kirkko – kristillisen lapsi- ja nuorisotyön olemus. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) *Johdatus kristilliseen kasvatukseen* Helsinki: Lasten Keskus, 221–234.
- Nurmiranta, Hanna, Leppämäki, Päivi, Horppu, Sari 2009. Kehityspsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen. Helsinki: Kirjapaja.
- Majamäki, Hannu 2006. Nuoret aikuiset ja kirkko – mahdollinen yhtälö. Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 332– 341.
- Mikkola, Teija 2006. Jäsenyyden rajalla – Mikä kirkossa vieraannuttaa? Mikä vetoaa? Teoksessa Teija Mikkola, Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 192–249.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatus? Teoksessa Jouko Porkka (toim.) *Johdatus kristilliseen kasvatukseen*. Helsinki: Lasten Keskus, 63–82.

Mäntsälän kunta i.a Tietoa Mäntsälästä. Viitattu 17.4.2013 <http://www.mantsala.fi>. Tuloste tekijän hallussa.

Mäntsälän seurakunta i.a, Seurakunta, nuoret aikuiset. Viitattu 17.4.2013 <http://www.mantsalanseurakunta.fi>. Tuloste tekijän hallussa.

Niemelä, Kati 2006. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon. Teoksessa Teija Mikola, Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) *Urbaani usko, nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 43–65.

Niemelä, Kati. 2007 Rippikoulusta aikuisuuteen. Pitkittäistutkimus rippikoulun merkityksestä ja vaikuttavuudesta. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 99. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Porkka, Suvi-Tuuli 2009 *Työnohjaamisen taito*. Oppikirja vapaaehtoistyön työnohjaajalle. Helsinki: Suomen mielenterveysseura.

Riekkinen, Wille 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdista. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) *Johdatus kristilliseen kasvatukseen* Helsinki: Lasten Keskus, 83–93.

Pätäri, Johanna & Vehmassalo, Toni 2011. Yhteyden siltaa rakentamassa. Kehittämismalli nuorten aikuisten toimintaan Riihimäen seurakunnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Järvenpään toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Räsänen, Antti 2008. Kristillinen kasvatusteoriat ja käytännöt. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) *Johdatus kristilliseen kasvatukseen* Helsinki: Lasten Keskus, 287–304.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012. Aikuiset seurakuntalaisina, kehittä-
misasiakirja.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Kirkon jäsenyys. Viitattu 14.4.2013
<http://www.evl.fi>. Tuloste tekijän hallussa.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Meidän kirkko, osallisuuden yhteisö
Viitattu 27.10.2013 [http:// evl.fi](http://evl.fi). Tuloste tekijän hallussa.

Wathen Elisa 2006, Edes kerran vuodessa kirkkoon. Teoksessa Teija Mikkola,
Kati Niemelä, Juha Petterson (toim.) Urbaani usko - nuoret aikuiset,
usko ja kirkko. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 178–191.

Yeung, Anne Birgitta & Grönlund Henrietta 2005. Nuorten aikuisten arvot, asen-
teet ja osallisuus. Teoksessa Marianne Nylund, Anne Birgitta
Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta anti, arvot ja osallisuus. Tam-
pere: Vastapaino.

LIITTEET

LIITE 1 LEIRIN OHJELMA

Narikan Syysleiri 13–15.9. 2013 Ahvenlammen leirikeskuksessa

Perjantai 13.9

- Klo 18.00 Saapuminen leirille. Majoittautuminen huoneisiin. Tutustumista tiloihin.
- Klo 18.30 Yhteinen aloitus: tervetuloa, säännöt, Nita ja Susanna. Iltaohjelma, Susanna, Iltahartaus, Nita
- Klo 19.30 Iltapala. Iltapalan jälkeen lapset nukkumaan.
- Klo 20.30 Tietomiekkailu Susanna + elokuvailta, Timi

Lauantai 14.9

- Klo 8–9 Aamupala liukuvasti
- Klo 9.30 Aamuhartaus Susanna, aamupäivästä inffoa Nita, Susanna
- Klo 10.00 Perhepäivä/ Raamattu- opetus, alttaritaulun maalaus
- Klo 11.30 Lounas
- klo 12.30 Vapaa-aikaa ja virikkeitä
- Klo 14.00 Päiväkahvi, välipala.. liukuvasti
- Klo 15.00 Alustus: Seurakunta, Timi. Vapaaehtoistimien esittely Susanna
- Klo 16.30 Päivällinen
- Klo 17.15 Liikunnallista ohjelmaa (israelilaisia tansseja)
- Klo 18.15 Saunat, iltapala liukuvasti, vapaata
- Klo 20.30 Laulun ja rukouksen ilta

klo 21.30 Leffailta osa 2, leffaherkkuja!

Sunnuntai 15

Klo 8–9 aamupalaa liukuvasti, pakkausta

Klo 9.30 aamuhartaus +magneettiaskartelu, Susanna (tauko)

Klo 10.30 ulkoilu

Klo 11.15 palautekysely / lastenhoito

Klo 11.30 Lounas ja kotiin

LIITE 2 PALAUTEKYSELY-LOMAKE

NUORTEN AIKUISTEN LEIRIN 13–15.9.2013 PALAUTEKYSELY

Millainen oli mielestäsi leirin ajankohta?

Mitä ajattelet leirinohjelman aikataulutuksesta?

Mistä leirin ohjelmasta pidit ja mistä et?

Millä tavalla kehittäisit nuorten aikuisten leiritoimintaa?

Arvosana leirille 4-10 (4 huonoin, 10 paras), perustele

Miten arvioisit leirikeskusta, entäpä ruokahuoltoa?

Oliko leirimaksu mielestäsi kohtuullinen vai ei?

Miten kuvailisit leirin ilmapiiriä?

Miten ohjaajat mielestäsi toimivat?

Anna palautetta lastenhoidosta; miten lapset oli mielestäsi huomioitu?

Jäikö jokin leiriin liittyvä asia harmittamaan?

Mikä mielestäsi onnistui erityisen hyvin leirillä?

Mitä muuta haluaisit sanoa leiristä tai leirin ohjaajille?

Kiinnostaisiko sinua olla jossakin tehtävissä leirin suunnittelussa ja /toteutuksessa tulevaisuudessa?

Kiinnostaisiko sinua osallistua jatkossakin nuorten aikuisten leirille?

KIITOS PALAUTTEESTASI!! 😊